

**ORTAOKUL VE LİSE ÖĞRENCİLERİN BEDENSEL/KİNESTETİK
ZEKÂ İLE BEDEN EĞİTİMİ DERSİNE YÖNELİK TUTUM
DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ:
İRAK/ERBİL ÖRNEĞİ**

Dilzar Salem

YÜKSEK LİSANS TEZİ

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENLİĞİ ANABİLİM DALI

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

HAZİRAN, 2019

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşuluyla tezin teslim tarihinden itibaren(....) ay sonra tezden fotokopi çekilebilir.

YAZARIN

Adı : Dilzar
Soyadı : SALEM
Bölümü :Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği
İmza :
Teslim tarihi :

TEZİN

Türkçe Adı :Ortaokul ve Lise Öğrencilerin Bedensel/Kinestetik Zekâ İle Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi: Irak/Erbil Örneği

İngilizce Adı :Investigation of The Relationship Between Bodily / Kinesthetic Intelligence and The Attitudes Towards Physical Education Lesson Among Middle and High School Students: Irak/Erbil District Example

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

Yazar Adı Soyadı : Dilzar SALEM

İmza :

JÜRİ ONAY SAYFASI

Dilzar SALEM tarafından hazırlanan “Ortaokul ve Lise Öğrencilerin Bedensel/Kinestetik Zekâ İle Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi: Irak/Erbil Örneği” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği /oy çokluğu ile Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman: (Unvanı Adı Soyadı)

(Anabilim Dalı, Üniversite Adı)

Başkan: (Unvanı Adı Soyadı) Doç. Dr. Mehmet ÖZAL

M. S. Öz

(Anabilim Dalı, Üniversite Adı) Bed. Eğit. ve Spor. ABD. AYBU

Üye: (Unvanı Adı Soyadı)

Doç. Dr. İsmail İlhan

(Anabilim Dalı, Üniversite Adı) Spor Öğretmenliği - Gazi Univ.

Üye: (Unvanı Adı Soyadı)

Doç. Dr. Mustafa Kemal

(Anabilim Dalı, Üniversite Adı) Bed. Eğit. ve Spor Öğt.

Tez Savunma Tarihi: 01.07.2015

Bu tezin Beden eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalında Yüksek Lisans tezi olması için şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Unvan Ad Soyad

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

Aileme

TEŞEKKÜR

Tez çalışmam süresince bilgi ve deneyimleriyle beni yönlendiren, ilgi, destek ve yardımlarını esirgemeyip araştırmamın her aşamasında yanımda olan değerli hocam ve tez danışmanım Sayın Doç. Dr. Haluk KOÇ'a, her konuda bana yardımcı olan değerli hocam Doç.Dr.Ekrem Levent İLHAN ve Arş.Gör, Yunus EMRE YARAYAN'a bu çalışmaya desteğini sunan Erbil Türkmen Eğitimi Genel Müdürü sayın Fahrettin BAHADİN'e, anket çalışmalarının uygulanmasında gösterdikleri kolaylıklardan dolayı; Oğuzhan Erkek Lisesi Müdürü Karani FAYSAL'a, İmadettin Erkek Orta Okul Müdürü Sabah AHMET'e, Atabak Kız Orta Okul Müdürü Pervin MUHAMMED'e, Garibi Kız Lisesi Müdürü Jihan AHMET'e, anket çalışmalarının değerlendirilmesinde sorularımı sıkılmadan cevaplayan Salahaddin Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Fakültesi Öğretim Görevlisi Mahmood Sardar SALAM'a ve son olarak çalışmamın başından beri bana olan inancını yitirmeyen ve desteklerini esirgemeyen eşim Ala AZAD'ya teşekkür eder, saygılarımı sunarım.

**ORTAOKUL VE LİSE ÖĞRENCİLERİN BEDENSEL/KİNESTETİK
ZEKÂ İLE BEDEN EĞİTİMİ DERSİNE YÖNELİK TUTUM
DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ:
İRAK/ERBİL ÖRNEĞİ**

(Yüksek Lisans Tezi)

Dilzar Salem

GAZİ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Haziran, 2019

ÖZ

Yapılan bu araştırmada Irak/Erbil’de bulunan ortaokul ve lise öğrencilerinin bedensel / kinestetik zekâ düzeyleri ile beden eğitimi dersine yönelik tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu çalışmada araştırma evreni Irak’ın Erbil ilidir. Erbil’de bulunan Ğaribi Ortaokulu, İmadattin Ortaokulu, Atabak lisesi, ve Oğuzhan lisesinde öğrenim gören 256 ortaokul ve 200 lise öğrencisi olmak üzere toplam 456 öğrenci üzerinde bu araştırma uygulanmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin 336’sını erkek öğrenciler, 120’sini ise kız öğrenciler oluşturmaktadır.

Çalışma kapsamında öğrencilere anket uygulanmıştır. Bu ankette katılımcıların demografik özellikleri belirlemek amacıyla kişisel bilgi formu, beden eğitimi dersine yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla beden eğitimi dersi tutum ölçeği ve bedensel zekâ düzeylerini belirlemek için bedensel /kinestetik zekâ ölçeği kullanılmıştır.Yapılan anket çalışmasının istatistiksel analizi için SPSS 23.0 programında Cronboach Alfa, Mann Whitney U testi, Kruskal Wallis-H testi ve Kendall’ın Tau korelasyon analizi kullanılmıştır.

Yapılan istatistiksel analiz sonucunda katılımcıların cinsiyetine, yaş gruplarına, okudukları okul türlerine, anne eğitim durumlarına, baba eğitim durumlarına ve lisanslı spor yapma

durumuna göre kinestetik zekâ düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir. Yapılan istatistiksel analiz sonucunda katılımcıların sadece sınıflarına göre kinestetik zekâ düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir ($p<0.05$). Yapılan istatistiksel analiz sonucunda katılımcıların cinsiyetine, yaş gruplarına, okudukları okul türlerine, anne eğitim durumlarına, baba eğitim durumlarına ve lisanslı spor yapma durumuna göre beden eğitimi dersine yönelik tutum düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir. Yapılan istatistiksel analiz sonucunda katılımcıların sadece sınıflarına göre beden eğitimi dersine yönelik tutum düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir ($p<0.05$). Bunun yanında katılımcıların bedensel zekâ düzeyleri ile beden eğitimi dersine yönelik tutum puanları arasında doğrusal bir korelasyon bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Yapılan istatistiksel analizde katılımcıların kinestetik zekâ düzeylerine göre beden eğitimi dersine yönelik tutum düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır. Sonuç olarak Irak/Erbil bölgesi ortaokul ve lise öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumları ve bedensel zekâ düzeyleri üzerinde bulundukları sınıfın önemli birer belirleyici olduğu bunun sebebinin de müfredat içeriği olabileceği değerlendirilmektedir. Ayrıca çok gelişmiş ve gelişmiş bedensel zekâ düzeyinin beden eğitimi dersine yönelik tutumları etkilediği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler :Beden eğitimi, tutum, bedensel / kinestetik zekâ

Sayfa Adedi :

Danışman : Doç.Dr. Haluk KOÇ

**INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN BODILY /
KINESTHETIC INTELLIGENCE AND THE ATTITUDES TOWARDS
PHYSICAL EDUCATION LESSON AMONG MIDDLE AND HIGH
SCHOOL STUDENTS:IRAQ/ERBIL DISTRICT EXAMPLE**

(M.S. Thesis)

Dilzar Salem

GAZI UNIVERSITY

GRADUATE SCHOOL OF EDUCATIONAL SCIENCES

April, 2019

ABSTRACT

In this research, it was aimed to investigate the relationship between bodily/kinesthetic intelligence and the attitudes towards physical education lessons among middle and high school students in Iraq/Erbil region. 456 students, 256 of whom are from middle school and 200 of whom are from high school, from Ğaribi Middle School, İmadattin Middle School, Atabak High School and Oğuzhan High School in Iraq/Erbil region are the research universe in this study. 336 of the participants are male and 120 of the participants are female in this research.

In this study, an questionnaire is applied to the students. In this questionnaire to explore demographic of the participants personal information form, attitudes of the students towards physical education lesson “Attitude Scale for Physical Education Lesson” and in the determination of the bodily intelligence level of the participants a survey related to the kinesthetic intelligence sub dimension of multiple intelligence scale is used. For statistical analysis of the questionnaire Cronboach Alfa, Mann Whitney U test, Kruskal Wallis-H test and Kendall’s Tau correlations are used in SPSS 23.0 software.

As the results of this study, it was found out that there is no statistically meaningful difference in the kinesthetic intelligence levels of the students based on the variables as

gender, age, school type, education level of mother, education level of father and participating into sports events under the roof of sports clubs. However, it was found out that the students show a statistically meaningful difference based on the grade variable ($p<0.05$).

As the results of this study, it was found out that there is no statistically meaningful difference in attitude points of the students based on the variables as gender, age, school type, education level of mother, education level of father and participating into sports events under the roof of sports clubs. However, it was found out that the students show a statistically meaningful difference based on the grade variable ($p<0.05$).

In addition, there is no linear correlation between the kinesthetic intelligence levels of the students and the attitudes of the students towards physical education lessons. However, statistical analysis showed that there is a statistically meaningful difference between the kinesthetic intelligence levels of the students and the attitudes of the students towards physical education lessons. As a result it can be said that this statistically meaningful will be caused from the programs of different grades. In addition, it can be noted that very developed and developed levels of kinesthetic intelligence effects attitudes of the students towards physical education lessons.

Key Words : physical education, attitude, kinesthetic intelligence

Page Number :

Supervisor : Asc.Prof.Dr. Haluk KOÇ

İÇİNDEKİLER

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU	ii
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI.....	iii
JÜRİ ONAY SAYFASI	iv
TEŞEKKÜR	vi
İÇİNDEKİLER	xi
TABLolar LİSTESİ.....	xiv
ŞEKİLLER LİSTESİ	xvi
SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ.....	xvii
BÖLÜM I.....	1
GİRİŞ	1
Problem.....	2
Araştırmanın Amacı	2
Araştırmanın Önemi.....	2
Araştırmanın Varsayımları.....	3
Araştırmanın Sınırlılıkları	3
Araştırmadaki Temel Kavramlar	3
BÖLÜM II	5
KURAMSAL ÇERÇEVE VE YAPILAN ARAŞTIRMALAR.....	5
Beden Eğitimi	5

Beden Eğitimi ve Sporun Tarihsel Gelişimi	6
Beden Eğitimi ve Sporun Önemi ve Yararları	7
Gelişim Özelliklerinde Beden Eğitimi ve Sporun Önemi	7
Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Amaçları.....	10
Zekâ.....	12
Zekânın Tanımı	12
Zekânın Özellikleri	12
Çoklu Zekâ	13
Çoklu Zekâ Kuramı.....	14
Çoklu Zekâ Alanları	14
Tutum.....	18
Tutumun Öğeleri.....	19
Tutumların Oluşması ve Gelişmesi	20
Konu ile İlgili Yapılan Araştırmalar	21
BÖLÜM III.....	27
YÖNTEM.....	27
Araştırma Modeli.....	27
Araştırma Evreni ve Örneklem	27
Veri Toplama Araçları	27
Kişisel Bilgi Formu	28
Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği	28
Bedensel /Kinestetik Zekâ Ölçeği	28
İstatistiksel Analiz.....	29
BÖLÜM IV	34
BULGULAR.....	34
Katılımcıların Demografik Özelliklerine İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler	34

Bedensel/Kinestetik Zekâ Düzeylerine İlişkin Bulgular.....	37
Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum Düzeylerine İlişkin Bulgular	42
Bedensel Zekâ Düzeyleri ile Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutumlarına İlişkin Bulgular	48
BÖLÜM V.....	52
TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER.....	52
Tartışma ve Sonuç.....	53
Öneriler.....	55
KAYNAKLAR	56
EKLER.....	67
Ek 1. Kişisel Bilgi Formu	68
Ek 2. Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği.....	69
Ek 3. Bedensel /Kinestetik Zekâ Ölçeği	71
ÖZGEÇMİŞ.....	72

TABLÖLER LİSTESİ

Tablo 1.Katılımcıların Cinsiyet Bilgilerine İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler	34
Tablo 2.Katılımcıların Yaş Bilgilerine İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler	35
Tablo 3.Katılımcıların Sınıf Bilgilerine İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler	35
Tablo 4.Katılımcıların Anne Eğitim Durumu Bilgilerine İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler ..	36
Tablo 5.Katılımcıların Baba Eğitim Durumu Bilgilerine İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler ..	36
Tablo 6.Katılımcıların Düzenli Spor Yapma Durumu Bilgilerine İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler ..	37
Tablo 7.Katılımcıların Kinestetik Zekâ Puanlarına İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler	37
Tablo 8.Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Kinestetik Zekâ Puanlarının Karşılaştırılması	37
Tablo 9.Katılımcıların Yaş Gruplarına Göre Kinestetik Zekâ Puanlarının Karşılaştırılması	38
Tablo 10. Katılımcıların Okul Türlerine Göre Kinestetik Zekâ Puanlarının Karşılaştırılması	38
Tablo 11.Katılımcıların Sınıflarına Göre Kinestetik Zekâ Puanlarının Karşılaştırılması ..	39
Tablo 12.Katılımcıların Sınıflarına Göre Kinestetik Zekâ Puanlarının İkili Karşılaştırılması	40
Tablo 13.Katılımcıların Anne Eğitim Durumlarına Göre Kinestetik Zekâ Puanlarının Karşılaştırılması	41
Tablo 14.Katılımcıların Baba Eğitim Durumlarına Göre Kinestetik Zekâ Puanlarının Karşılaştırılması	41

Tablo 15. Katılımcıların Lisanslı Spor Yapma Durumuna Göre Kinestetik Zekâ Puanlarının Karşılaştırılması	42
Tablo 16.Katılımcıların Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum Düzeylerine İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler	42
Tablo 17.Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum Düzeylerinin Karşılaştırılması.....	43
Tablo 18.Katılımcıların Yaş Gruplarına Göre Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum Düzeylerinin Karşılaştırılması.....	43
Tablo 19.Katılımcıların Okul Türlerine Göre Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum Düzeylerinin Karşılaştırılması.....	44
Tablo 20.Katılımcıların Sınıflarına Göre Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum Düzeylerinin Karşılaştırılması.....	44
Tablo 21.Katılımcıların Sınıflarına Göre Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutumlarının İkili Karşılaştırılması	45
Tablo 22.Katılımcıların Anne Eğitim Durumlarına Göre Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum Düzeylerinin Karşılaştırılması.....	46
Tablo 23.Katılımcıların Baba Eğitim Durumlarına Göre Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum Düzeylerinin Karşılaştırılması.....	47
Tablo 24.Katılımcıların Lisanslı Spor Yapma Durumuna Göre Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum Düzeylerinin Karşılaştırılması.....	47
Tablo 25.Katılımcıların Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum Düzeyleri İle Kinestetik Zekâ Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi	48
Tablo 26. Katılımcıların Kinestetik Zekâ Düzeylerine Göre Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum Düzeylerinin Karşılaştırılması.....	50
Tablo 27. Katılımcıların Kinestetik Zekâ Düzeylerine Göre Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum Düzeylerinin Karşılaştırılması.....	50

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Kinestetik zekâ değişkeni kutu grafiği.	30
Şekil 2. İstisna anket formları çıkarıldıktan sonra kinestetik zekâ değişkeni kutu grafiği...31	
Şekil 3. Beden Eğitimi Dersi tutum değişkeni kutu grafiği.	32
Şekil 4. İstisna anket formları çıkarıldıktan sonra Beden Eğitimi Dersi tutum değişkeni kutu grafiği.....	32
Şekil 5. Sınıflara göre kinestetik zekâ değişkeni kutu grafiği.	39
Şekil 6. Sınıflara göre beden eğitimi dersine yönelik tutum düzeyi kutu grafiği.....	45
Şekil 7. Kinestetik zekâ puanlarına göre beden eğitimi dersine yönelik tutum düzeyi kutu grafiği.....	49

SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ

MEB Milli Eğitim Bakanlığı

YÖK Yüksek Öğretim Kurumu

BÖLÜM I

GİRİŞ

Modern insanın doğadan ve hareketten uzak bir yaşam sürdüğü günümüzde, insanların bedensel ve ruhsal sağlıklarının korunması için beden eğitimi ve spor etkinlikleri oldukça önemlidir. Bu nedenle beden eğitimi ve spor olgusu modern toplum yaşamının ayrılmaz bir parçası olması gerekmektedir.

Günümüzde eğitim sistemi içerisinde yer alan dersler ağırlıklı olarak öğrencilerin akademik gelişimlerinin desteklenmesine yönelik teorik derslerden meydana gelmektedir. Ancak öğrencilerin gelişimleri bir bütün olarak göz önüne alındığında ders müfredatlarının da sadece teorik değil uygulamalı derslere de yer verilmesi gerekmektedir. Böylece öğrencilerin sadece akademik gelişimleri değil, ayrıca fiziksel, sosyal ve psikolojik gelişimleri de sağlanabilir. Bu noktada beden eğitimi dersleri, öğrencilerin akademik özelliklerinin yanında fiziksel, sosyal, psikolojik ve motorsal gelişimlerinin de desteklenmesine katkı sağlamasıyla öne çıkmaktadır.

Uygulamalı bir ders olan beden eğitime karşı öğrencilerin tutumu, beden eğitimi dersinden en yüksek düzeyde fayda sağlanarak hareketten uzak günümüz insanının spor ve düzenli egzersiz alışkanlığı kazanabilmesi için önemli bir fırsattır. Tutum, insanların karşılaştıkları herhangi bir durum ya da olay karşısında psikolojik açıdan ortaya koyduğu tepkiler olarak tanımlanabilir(Hekim & Saygılı, 2016a). İnsanların sahip oldukları tutumlar doğrudan veya dolaylı olarak sergileyecekleri davranışları etkilemektedir. İnsanların tutumlarını ilgi alanları, yetenekleri, zekâ düzeyleri ve hayat tecrübeleri etkilemektedir.

1993 yılında ortaya çıkan çoklu zekâ kuramıyla (Gardner, 1993)zekâ konusundaki tartışmalara yeni bir boyut gelmiştir. Bu kurama göre zekâ, bir kişinin bir veya daha fazla

kültürde değer bulan bir ürün ortaya koyabilme kapasitesi, gerçek hayatta karşılaştığı problemlere etkili ve verimli çözümler üretebilme becerisi ve çözüme kavuşturulması gereken yeni veya karmaşık yapıli problemleri keşfetme yeteneğidir (Saban, 2002). Çoklu zekâ kuramına göre her sağlıklı birey sekiz farklı zekâ türünün hepsine sahiptir fakat hepsine aynı düzeyde sahip değildir. Birey bir problemle karşılaştığında daha çok baskın zekâsını kullanarak çözüme ulaşmaya çalışır. Ancak zekâlar kendi aralarında bir uyum içinde çalışırlar(Temiz, 2013).

Kinestetik/bedensel zekâ hareketlerle, jest ve mimiklerle kendini ifade etme, beyin ve vücut koordinasyonunu etkili bir biçimde kullanabilme becerisidir (Vural, 2004). Bedensel/kinestetik zekâ alanı koordinasyon, denge, güç, esneklik ve hız gibi bazı fiziksel yetenekleri ve bu yeteneklerin hepsinin bir arada işlemlerini sağlayan devinimsel nitelikteki bazı özel becerileri de içermektedir (Saban, 2002).

Problem

Literatürde çoklu zekâ kuramı içerisinde yer alan bedensel / kinestetik zekânın beden eğitimi dersine yönelik tutumlar üzerindeki etkilerinin ele alındığı araştırmalar(Cimilli, 2017; Doğan, 2011; Hekim & Saygılı, 2016a) sınırlıdır. Bu çalışmalar Türkiye’de yaşayan öğrencilere uygulanmış ancak daha önce farklı bir bölgedeki (Irak/Erbil) öğrencilere uygulanmamıştır. Bu kapsamda yapılan bu araştırmanın Türkiye ve komşusu olan Irak ile kıyaslama yapılmasının literatür açısından önemli bir araştırma olduğu ve literatüre önemli bir kaynak sağlayacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın Amacı

Yapılan bu çalışmada ortaokul öğrencilerinin demografik özelliklerinin bedensel zekâ düzeylerine ve beden eğitimi dersine yaklaşımlara etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Araştırmanın Önemi

Ortaokul ve lise dönemlerinde öğrencilerin beden eğitimi derslerinden yeterli düzeyde verim alabilmeleri için beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının büyük bir önemi bulunmaktadır. Bu nedenle öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik yaklaşımlarının

incelenmesi, beden eğitimi dersine yönelik yaklaşımlarını olumlu ya da olumsuz yönde etkileyen unsurların tespit edilmesi oldukça önemlidir.

Araştırmanın Varsayımları

İlk olarak araştırmaya katılan ortaokul ve lise öğrencilerinin veri toplama anketine içten ve samimi cevaplar verdikleri varsayılmıştır. Araştırma her ne kadar bu varsayım altında yapılmış ise de, araştırmada uç-istisna örnekleri tespit edilerek çalışmadan çıkarılmıştır. Çıkarılan bu anketlerin doğru istatistiksel analizi sonuçların alınmasını sağladığı varsayılmıştır.

Son olarak kullanılan veri toplama anketinde yer alan ölçeklerin yeterli olduğu ve kullanılan istatistiksel analiz yöntemlerinin araştırma problemlerini test edebilecek geçerlik ve güvenirlikte olduğu varsayılmıştır.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Yapılan bu araştırma 2017-2018 eğitim ve öğretim yılında Irak/Erbil şehrinde bulunan Garibi Ortaokulu, İmadattin Ortaokulu, Atabak lisesi, ve Oğuzhan lisesinde öğrenim gören 256 ortaokul ve 200 lise öğrencisi olmak üzere toplam 456 öğrenci ile ve bu öğrencilerin veri toplama araçlarına (anketlere) verdikleri yanıtlardan elde edilen bulgular ile sınırlandırılmıştır.

Araştırmadaki Temel Kavramlar

Beden eğitimi: Bireyin zihinsel, ruhsal ve fiziksel açıdan gelişimlerinin yanında bireyin sosyalleşmesine katkı sağlayan, bu yönleri ile genel eğitimin bir tamamlayıcısı olan bilinçli ve planlı faaliyetlerdir (Çelik & Pulur, 2011).

Tutum: İnsanların yaşadıkları çevrede bulunan olgu ve nesnelere yönelik tepki eğilimidir (İnceoğlu, 2010: 8).

Zekâ: İnsanların öğrenme ve öğrenilen bilgilerden faydalanabilme, karşılaşılan yeni durumlara karşı uyarılabilme ya da yeni çözüm önerileri geliştirebilme yeteneğidir (Gürel & Tat, 2010).

Bedensel zekâ: İnsanların duygu ve düşüncelerini beden hareketleri ile ifadeedebilme, eline geçen nesneleri becerikli bir şekilde kullanarak yeni yapılar üretebilmekapasitesidir (Saban, 2002: 11).

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE VE YAPILAN ARAŞTIRMALAR

İnsanlar fiziksel ve ruhsal gelişmelerini sağlamak ve günlük yaşamlarını devam ettirebilmek için beslenme, uyuma, barınma gibi ihtiyaçlarının yanında bedensel hareket içinde bulunmaya da ihtiyaç duyarlar (Doğan, 2011, s. 5). Günümüzde spor faaliyetlerinin insan vücudunda birçok kimyasal değişikliğe neden olduğu ve bunların bireylerin akıl ve ruh sağlığına önemli bir etkisi olduğu bilinmektedir. Özellikle genç nesillerin gelişimi açısından beden eğitimi ve spor faaliyetlerinin önemli bir yeri vardır.

Beden Eğitimi

Literatürde kavramsal olarak beden eğitimi kavramına ilişkin olarak birçok tanım yapıldığı görülmektedir. Bu kavramlardan en basiti Nebioğlu (2006, s. 121) tarafından yapılan beden eğitiminin hareket etmeyi öğrenme şeklindeki tanımlamadır. Nebioğlu (2006, s. 121) hareket etmeyi ise bireyin, atlama, sıçrama, koşma gibi temel hareket becerilerini, jimnastik hareketlerini ve suda yapılan egzersizleri öğrenmesi olarak ifade etmiştir.

Ünlü ve Aydos (2007) ise beden eğitiminin genel olarak bireyin bedensel (fiziksel) açıdan gelişimine katkı sağlayan, bunun yanında sosyal, bilişsel ve duyuşsal gelişimin desteklenmesine yardımcı olan bedensel etkinliklerden meydana geldiğini belirtmiştir. Ayrıca, beden eğitimi dersleri öğrencilerin gelişimlerinin desteklenmesinde önemli bir yer tutmakta olduğunu belirtip beden eğitimi derslerinin sistematik bir biçimde tüm eğitim kademelerinde uygulanması gerektiği belirtmiştir (Ünlü & Aydos, 2007).

Çoban ve Ünveren (2007, s. 4) beden eğitimi, grup halinde veya bireysel olarak gerçekleştirilen, bedensel ve zihinsel açıdan ön hazırlık gerektiren, belirli bir program ve plan dâhilinde yürütülen, bunlara ek olarak belirli bir amaca yönelik olarak gerçekleştirilen hareketler bütünü olarak tanımlamışlardır.

Çelik ve Pulur (2011) beden eğitimi insanların bedensel, zihinsel ve ruhsal gelişimlerinin yanında eğitim sistemi içerisinde bireyin sosyalleşme işlevini de yerine getiren, böylelikle genel eğitimin tamamlayıcısı olan, bilinçli ve planlı faaliyetler bütünü olarak ifade etmişlerdir. Zengin (2013, s. 6) ise beden eğitimi spor ve oyun faaliyetlerinin eğitimi bir bütünlük içerisinde yapılmış olan bedensel etkinliklerden meydana gelen etkinlikler bütünü olarak ifade etmiştir.

Aras (2013, s. 4) beden eğitimi bireyin sağlığını, karakter oluşumunu ve moral verimliliğini arttırmayı amaçlayan, milli açıdan güçlü, ortak duygu ve davranışları benimseyen, yüksek bir insan varlığı ile doğrudan ilişkili olan eğitim faaliyetleri olarak tanımlamıştır.

Hekim (2015) ise eğitim sistemi içerisinde beden eğitimi derslerinin öğrencilerin bedensel etkinlikler ile öğrenmelerini sağlayan en önemli ders olduğunu belirtmiş ve beden eğitimi belli başlı kurallar çerçevesinde bireyin bedensel, sosyal, zihinsel ve motorsal özelliklerinin geliştirilmesini amaçlayan, genel olarak bedensel etkinliklerden meydana gelen eğitim faaliyeti olarak tanımlamıştır.

Yukarıda verilen tanımlamalar ve literatürde yer alan diğer tanımlamalar dikkate alındığında bazı noktaların ön plana çıktığı gözükmektedir. Bu noktalar; beden eğitiminin genel olarak hareket etmeyi öğrenme olduğu ancak bu hareket etmeyi öğrenmenin fiziksel gelişimin yanında sosyal, zihinsel ve ruhsal gelişime katkı sağlayan bilinçli ve planlı yapılan faaliyetler olduğudur.

Beden Eğitimi ve Sporun Tarihsel Gelişimi

Beden eğitimi ve spor etkinliklerinin, insanlık tarihi kadar eski bir geçmişe sahip olduğu bilinmektedir (Cimilli, 2017, s. 7). Tarih boyunca devletler spor faaliyetlerine önem vermiş ve spor faaliyetlerini teşvik ederek sosyal ve kültürel yapının bir parçası haline getirmişlerdir. Tarih boyunca yaşanan sosyal ve teknolojik gelişmeler ile yapılan spor faaliyetleri de değişiklik göstermiş, toplumun ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde

evrimleşerek spor etkinliklerinin toplum yaşamında önemli bir yer tutmasını sağlamıştır (Aslan & Okumuş, 2003).

Türkiye’de ise spor faaliyetleri ders olarak beden eğitimi ve spor dersleri adı altında 1982 yılından itibaren eğitim kurumlarında uygulanmaya başlamıştır (Zengin, 2013, s.16).

Beden Eğitimi ve Sporun Önemi ve Yararları

Beden eğitimi ve sporun insanların genç ve dinamik kalmasını sağladığı su götürmez bir gerçektir. Özellikle günümüz toplumlarının gelişen teknolojiye paralel olarak adapte olduğu hareketsiz yaşam tarzı insanların yaşamındaki spor faaliyetlerinin önemini daha da arttırmıştır.

Hareketsiz yaşam tarzına bağlı olarak toplumlarda birçok hastalık gelişmiş buna bağlı olarak da devletler hareketsizliğe bağlı sağlık sorunları ile mücadele etmek için toplumun bedensel hareketlilik kazanmasını sağlayıcı politikalar uygulamaya başlamışlardır(Cimilli, 2017, s. 7). Beden eğitimi ve spor etkinlikleri hareketsiz yaşam tarzından kaynaklanan sağlık sorunları ile mücadelede önemli bir araçtır. Yapılan bilimsel araştırmalar göstermiştir ki, travma sonucu oluşan sağlık sorunları hariç olmak üzere beden eğitimi ve spor etkinlikleri birçok sağlık sorunun çözülmesine yardımcı olmaktadır (Açak, 2006, s. 14).

Milli eğitim mevzuatına yönünden incelendiğinde ise beden eğitimi dersleri okul öncesi dönemden başlayarak ortaöğretimin sonuna kadar geçen süreçte öğrencilerin bedensel, duygusal, sosyal ve zihinsel yönden gelişimlerini desteklemektedir. Öğrencilerin hareket yeteneklerini geliştirme ile aktif ve sağlıklı yaşam alışkanlıkları kazandırma konusunda yol gösterici olma, beden eğitimi derslerinden beklenen en önemli iki fayda olarak belirtilmiştir. Ayrıca beden eğitimi derslerinin öğrencilere spor vasıtasıyla öz-yönetim, düşünme ve sosyal beceri kazandırması amaçlanmaktadır (*Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programı (Ortaokul 5-8. Sınıflar)*, 2018).

Gelişim Özelliklerinde Beden Eğitimi ve Sporun Önemi

Gelişmiş ülkeler, bireylerin hem zihinsel hem bedensel hem de ruhsal eğitimi için beden eğitimi ve sporu eğitim sistemlerinin bir parçası haline getirmişlerdir (İslam, 2017).

Özellikle beden eğitimi ve sporun genç öğrenciler üzerinde olumlu etkilere sahip olduğu bilinmektedir ve bu olumlu etkileri tespit etmek için planlı araştırmalar yapılmaktadır (Kılıç & Çimen, 2018). Literatürde elde edilen olumlu etkiler fiziksel ve psikomotor, zihinsel ve psikolojik, sosyal ve son olarak biyolojik olmak üzere dört ana başlıkta incelenebilir.

Fiziksel ve Psikomotor Gelişime Yararları

İnsanların kassal ve fonksiyonel özelliklerinin geliştirilmesinde beden eğitimi ve spor etkinliklerinin büyük bir önemi bulunmaktadır. Eğitim bütünlüğü içerisinde öğrencilerin fiziksel gelişimlerinin desteklenmesi ancak beden eğitimi dersleri ile mümkündür. Bilindiği gibi kaslar, eklemler ve kemikler insanların yaptıkları bedensel etkinliklerin temelini oluşturmaktadır.

Al-Abdilh ve Savaş'a (2017) göre beden eğitimi ve spor etkinliklerinin sağladığı fiziksel yaraların başında kalbin güçlenmesi, aktif kılcal damar sayısının artması ve organizmanın enerji kapasitesi artması gelir. Ayrıca kemik özgül ağırlığının artması, bağ dokuların esneklik düzeyinin gelişmesi, buna paralel olarak kemik ve bağ dokuların baskı ve gerilmelere karşı güçlenmesi gelmektedir. Bunun yanında beden eğitimi derslerine düzenli olarak katılım sağlandığı zaman organizmanın fiziksel uygunluk düzeyi gelişmektedir.

Literatürde yer alan araştırma bulgularının da bu görüşü desteklediği görülmektedir. Shedd vd. (2007) tarafından yapılan araştırmada menopoza sonrası dönemde bulunan kadınlarda, Sritara vd. (2015) tarafından yapılan araştırmada 25-54 yaş grubunda bulunan bireylerde, Heidemann vd. (2013) tarafından yapılan araştırmada ise çocuklarda beden eğitimi ve spora katılımın kemik sağlığını korumaya ve geliştirmeye destek olduğu tespit edilmiştir.

Aksoydan ve Çakır (2011) tarafından yapılan araştırmada düzenli fiziksel aktivite yapmayan bireylere kıyasla fiziksel aktivite düzeyi yüksek olan bireylerin daha düşük beden kitle indeksine sahip oldukları bulunmuştur. Kırıcı, Gültekin ve Vatansever (2003) tarafından yapılan araştırmada spor yapan bireylerin sedanter bireylere kıyasla daha düşük vücut yağ oranına sahip oldukları, Soyuer, Ünal ve Elmalı (2010) tarafından yapılan araştırmada da üniversite öğrencilerinde spora katılımın öğrenciler arasında obezite yaygınlığının azalmasına katkı sağladığı sonucuna ulaşılmıştır.

Ağaoğlu, Taşmektepligil, Aksoy ve Hazar (2008) tarafından yapılan araştırmada yaz spor okullarına katılan çocukların motor performans becerilerinde meydana gelişimlerin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın sonunda iki aylık spor eğitim çalışmalarının çocuklarda dayanıklılık, esneklik ve sürat gelişimini desteklediği sonucuna ulaşılmıştır.

Zihinsel ve Psikolojik Gelişime Yararları

Uluslararası spor faaliyetleri toplumsal açıdan değerlendirildiğinde toplumların birbirine yaklaşmasına katkı sağlamakta, toplumlar arası iletişim geliştirerek sosyal alanda etkileşimi arttırmaktadır(Cimilli, 2017, s. 11).

Bireylerin manevi yalnızlık hisleri beden eğitimi ve spor etkinliklerine katılım ile birlikte azalmakta, bireylerde düze yaşam tarzından uzaklaşmaktadır. Ayrıca bireylerin monoton yaşam tarzının sonucunda oluşan duygusal sorunları azalmaktadır (Küçük & Koç, 2004).

Beden eğitimi dersleri demokratik bir ortamda gerçekleştirildiği zaman öğrencilerin toplum içerisindeki demokratik tutumları öğrenmelerine yardımcı olmaktadır (Nebioğlu, 2006, s. 126).

Belli bir spor branşıyla uğraşan ve düzenli olarak fiziksel aktiviteleri sürdüren bireylerde kendi özelliklerine değer verme, duygularını ve davranışlarını kontrol edebilme, kendini fiziksel ve psikolojik olarak güçlü ve kontrol sahibi olarak hissetme ve sosyal anlamda yeterli gösterme özellikleri artmakta ve onları yaşamın zorlukları karşısında avantajlı bir konuma geldikleri araştırmalarda tespit edilmiştir (Şahin, Yetim, & Çelik, 2012).

Sosyal Gelişime Yararları

Bireylerin beden eğitimi ve spor etkinliklerine katılımı toplum içerisinde ön plana çıkarak bireylerin sosyalleşmelerine ve sosyal çevrelerinin gelişmesine yardımcı olmaktadır(Cimilli, 2017, s. 12). Ayrıca bireyler beden eğitimi ve spor etkinlikleri sayesinde toplumsal bir kişilik yapısına sahip olmaktadırlar(Cimilli, 2017, s. 12).

Beden eğitimi derslerinde özellikle takım/grup halinde gerçekleştirilen spor etkinlikleri ile kendi güçlü ve zayıf yönlerini tanıma, insanlar arası işbirliği, karşılıklı dayanışma ve sosyal ilişkiler gelişmektedir(Bal, 2010, s. 52).

Biyolojik Gelişime Yararları

Beden eğitimi ve spor etkinlikleri özellikle hormonal sistemi etkileyerek vücudun farklı hormonlar salgılayarak biyolojik sağlığın korunmasına olumlu katkı verdiği bilinmektedir. Cimilli (2017, s.13) tarafından bedeneğitimi ve sporun biyolojik gelişime sağladığı yararlar şu şekilde belirtilmiştir;

- Bireylerin hareket yeteneklerinde kaslar önemli bir yere sahiptir. Beden eğitimi ve spor etkinlikleri kas kütlesinin artmasına böylece kasların işlev ve fonksiyon olarak gelişmesine yardımcı olmaktadır.
- Bireylerin beden eğitimi ve spor etkinliklerine katılımı kalbin büyümesi sağlayarak kalbin daha sakın atmasını ve daha verimli çalışmasını sağlar.
- Bireylerin solunum sistemi gelişir ve solunum problemlerinde azalma görülür.
- Bireylerin bedensel dayanıklılıkları artar ve bireyler daha geç yorgunluk hissederler.
- Bireylerin temel motorsal yeteneklerinden olan sürat ve çabukluk geliştiği için bireylerin hareket aktiviteleri sırasında harcadığı enerji maliyeti azalır.
- Bireyler bedensel hareketlilik ve esneklik kazandıkları için fiziksel ve yapısal zorlanma düzeyleri azalır.
- Bireylerin sinir sistemi, özellikle beyin-kas koordinasyonu gelişir ve nöromüsküler sistem daha hızlı çalışmaya başlar. Böylece bireylerin refleksleri gelişir.

Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Amaçları

Eğitimden beklenen çıktı, eğitimin bireylerin saklı kalmış güçlerini ve yeteneklerini ortaya çıkararak bunların en üst düzeyde geliştirilmesine yardımcı olmasıdır (Kangalgil, Hünük, & Demirhan, 2006). Beden eğitimi ise hareket etmeyi öğretmek bireyin fiziksel, zihinsel, duygusal ve toplumsal yönleriyle bir bütün olarak geliştirmelidir. Bu nedenle beden eğitimi ve spor dersleri günümüz örgün eğitiminin vazgeçilmez bir parçasıdır.

Beden eğitimi ve spor dersinin temel amacı ise öğrencilerin fiziksel etkinlikler yolu ile eğitimini sağlayarak her öğrencinin hareket kapasitesinin en üst düzeye çıkmasını yardımcı olmaktır (Kangalgil vd., 2006).

Milli eğitim mevzuatında(*Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programı (Ortaokul 5-8. Sınıflar)*, 2018) beden eğitimi ve spor dersinin amaçları şu şekilde belirtilmiştir;

1. Okul öncesi eğitimi tamamlayan öğrencilerin bireysel gelişim süreçleri göz önünde bulundurularak bedensel zihinsel ve duygusal alanlarda sağlıklı şekilde gelişimlerini desteklemek,
2. İlkokulu tamamlayan öğrencilerin gelişim düzeyine ve kendi bireyselliğine uygun olarak ahlaki bütünlük ve öz farkındalık çerçevesinde, öz güven ve öz disipline sahip, gündelik hayatta ihtiyaç duyacağı temel düzeyde sözel, sayısal ve bilimsel akıl yürütme ile sosyal becerileri ve estetik duyarlılığı kazanmış, bunları etkin bir şekilde kullanarak sağlıklı hayat yönelimli bireyler olmalarını sağlamak,
3. Ortaokulu tamamlayan öğrencilerin, ilkokulda kazandıkları yetkinlikleri geliştirmek suretiyle millî ve manevi değerleri benimsemiş, haklarını kullanan ve sorumluluklarını yerine getiren, “Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi”nde ve ayrıca disiplinlere özgü alanlarda ifadesini bulan temel düzey beceri ve yetkinlikleri kazanmış bireyler olmalarını sağlamak,
4. Liseyi tamamlayan öğrencilerin, ilkokulda ve ortaokulda kazandıkları yetkinlikleri geliştirmek suretiyle, millî ve manevi değerleri benimseyip hayat tarzına dönüştürmüş, üretken ve aktif vatandaşlar olarak yurdumuzun iktisadi, sosyal ve kültürel kalkınmasına katkıda bulunan, “Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi”nde ve ayrıca disiplinlere özgü alanlarda ifadesini bulan temel düzey beceri ve yetkinlikleri kazanmış, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda bir mesleğe, yükseköğretime ve hayata hazır bireyler olmalarını sağlamak.

Milli eğitim mevzuatında (*Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programı (Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programı (Ortaokul 5-8. Sınıflar)*, 2018) beden eğitimi ve spor dersinin özel amaçları ise öğrencilerin hayatları boyunca kullanacakları hareketbecerileri, aktif ve sağlıklı hayat becerileri, kavramları ve stratejileri ile birlikte öz yönetim becerileri, sosyalbecerileri ve düşünme becerilerini de geliştirerek bir sonraki öğrenim düzeyine hazırlanmaları olarak belirtilmiştir. Bu amaçlar doğrultusunda aşağıda belirtilen çıktılar hedeflenmektedir;

1. Çeşitli fiziksel etkinliklere ve sporlara özgü hareket becerilerini geliştirir.
2. Hareket kavramlarını ve ilkelerini, çeşitli fiziksel etkinliklerde ve sporlarda kullanır.
3. Hareket stratejilerini ve taktiklerini, çeşitli fiziksel etkinliklerde ve sporlarda kullanır.
4. Sağlıklı hayatla ilgili fiziksel etkinlik ve spor kavramlarıyla ilkelerini açıklar.
5. Sağlıklı olmak, sağlığını geliştirmek için fiziksel etkinliklere ve sporlara düzenli olarak katılır.
6. Beden eğitimi ve sporla ilgili kültürel birikim ve değerlerimizi kavrar.
7. Beden eğitimi ve spor yoluyla öz yönetim becerilerini geliştirir.
8. Beden eğitimi ve spor yoluyla iletişim becerileri, iş birliği, adil oyun (fair play), sosyal sorumluluk, liderlik,doğaya duyarlılık ve farklılıklara saygı özelliklerini geliştirir.

Milli eğitim mevzuatına göre (*Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programı (Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programı (Ortaokul 5-8. Sınıflar)*, 2018)beden eğitimi ve spor dersinin öğrencilere dayanıklılık, çabukluk, esneklik, hareketlilik, koordinasyon, kuvvet ve ritim kazandırması beklenmektedir.

Zekâ

Canlıları ve tabiatı araştırmak, onları tanımak, bilmek ve kontrol etmek isteği insanlık kadar eskidir. İnsanlar bununla birlikte kendilerini de fiziksel, mental ve ruhsal olarak tanımak isterler. İnsanoğlunun keşfetmek ve anlamak istediği bir husus da kendi zekâsıdır (güllü ve tekin, 2009). Bu nedenle zaman içerisinde zekâ ile ilgili birçok araştırma yapılmıştır.

Zekânın Tanımı

Literatürde zekâ üzerine yapılmış birçok tanım bulunmaktadır. Ancak üzerinde fikir birliğine varılmış olan ortak bir tanım bulunmamaktadır (H. H. Özkan, 2008).

Wechsler'e göre zekâ, bireyin amaca uygun davranma, rasyonel düşünme ve çevresiyle etkili iletişim içinde olma yetisidir (Özgüven, 2014, s. 163). Stenberg'e göre zekâ, çevresel unsurları seçme ve değiştirmede gerekli olan zihinsel yeteneklerdir(Erkuş, 1998).

Özkan'a (2008) göre zekâ, problemleri çözebilme ve ürün ortaya koyabilme, soyut düşünme ve muhakeme ve öğrenerek yeni şeyler keşfedebilme yeteneği olarak tanımlamıştır.

Gardner ise zekâyı “dünyada değişimlere uyum sağlamak ve değişen dünya şartlarında yaşayabilmek amacıyla her insanda bulunan beceriler ve kendine özgü yetenekler bütünü” olarak tanımlamıştır (Onay, 2008, s. 9).

Gürel ve Tat (2010) ise zekâyı, öğrenme ve öğrenilen bilgilerden faydalanabilme, karşılaşılan yeni durumlara karşı uyarılabilme ya da yeni çözüm önerileri geliştirebilme yeteneği olarak tanımlanmışlardır. (Tunç, 2008), zekâyı, soyut düşünebilme, kavramlar ve algılar kullanarak somut ya da soyut nesneler arasındaki ilişkileri kavrayabilme, yargılayabilme ve belirli bir amaca hizmet edecek şekilde zihinsel bilgilerini uyumlu bir biçimde kullanabilme yeteneği olarak tanımlamıştır.

Zekânın Özellikleri

Beyin ve sinir hücrelerinin yapısı başta olmak üzere, zekâyı etkileyen unsurların başında kalıtsal özellikler gelmektedir(Cimilli, 2017, s. 24). Zekâ sadece biyolojik unsurlardan değil, aynı zamanda doğum öncesi ve esnasında meydana gelen olumsuz koşullar, eğitim,

aile ve kitle iletişim araçları gibi faktörler çevresel faktörler de oldukça etkilenmektedir (Gürel & Tat, 2010).

Zekâ düzeyini belirlemede ölçüt olarak IQ düzeyi (Intelligence Quotient) kullanılır. Genelde yaşa göre değişmeyen bu IQ sistemi, özellikle çoklu zekâ kuramı ile birlikte günümüzde geçerliliğini kaybetmeye başlamıştır.(Vural, 2004, s. 125). Literatürde zekâyı etkileyen diğer unsurlar olarak kaynaklara ulaşabilme düzeyi, tarihi ve kültürel faktörler, coğrafi unsurlar, durumsal faktörler, gebelik süreci ve kişisel hayat hikâyesi olarak belirtilmiştir.

Kaynaklara ulaşabilme düzeyi çocukların sahip oldukları imkânları ifade etmektedir. Örneğin müziksel zekâsı olan bir çocuğa ailesi müzik aletini almakta zorlanıyorsa bu çocuğun müziksel zekâsının geliştirilmesi zordur. Benzer şekilde müzikle içi içe bir ailenin çocuğunun ise müziksel zekâsının daha iyi geliştirilebileceği aşikardır. Ya da kültürel olarak fen ya da matematiğe dayalı bir eğitim sisteminde okuyan bir öğrencinin matematiksel zekâsının gelişmesi beklenmektedir.

Coğrafya da önemli bir unsurdur. Köyde yaşayan bir çocuk ile şehirde veya büyükşehirde yaşayan çocukların doğacı zekâlarının gelişmesi aynı olmayacaktır. Benzer şekilde içinde bulunulan durumlar da farklı zekâ türlerinin gelişmesine olanak sağlayabilmektedir. Örneğin kalabalık bir ailede yetişen bir çocuk ile çekirdek ailede yetişen çocukların sosyal zekâlarının gelişme potansiyelleri çok farklıdır.

Bunların yanın da gebelik sürecinde yaşanan olaylar ya da annenin kötü alışkanlıkları da çocukların zekâ gelişimini olumsuz yönde etkileyebilmektedir.

Tüm bu faktörleri dikkate alındığında aslında kişinin hayat hikâyesinin, ailesi, çevresi ve başına gelen olaylar ve fırsatların kişinin zeka gelişimini etkilediği söylenebilir.

Çoklu Zekâ

Literatürde zekâ ile ilgili birçok kuram ortaya atılmıştır (Cimilli, 2017, s. 25). Günümüzde bireylerin zekâsının IQ testleri ile tam olarak ölçülemediği, aslında birden fazla zekâ alanının bulunduğunu ve her zekâ alanının zamanla geliştirilebileceğini kuramı yaygınlık kazanmaktadır(Gürel & Tat, 2010). Bu nedenle güncel zekâ kuramları içerisinde en fazla ağırlık kazanmış zekâ kuramı olarak çoklu zekâ kuramı öne çıkmaktadır(Başaran, 2004). Çoklu zekâ kuramı, insanların zekasını sadece IQ ile sınırlandırılmamakta, insanların sahip

oldukları tüm zihinsel yeteneklerin ortaya çıkartılması, geliştirilmesi ve potansiyel yeteneklerin ortaya çıkartılmasına fırsat sunmaktadır(H. H. Özkan, 2008).

Çoklu Zekâ Kuramı

İlk defa Gardner tarafından ortaya atılan çoklu zekâ kuramına göre (Gardner, 2011, s. 3) Sözel-Dilsel, Mantıksal-Matematik, Görsel-Uzamsal, Müziksel-Ritmik, Bedensel-Kinestetik, Sosyal, İçsel ve Doğa Zekâ alanları olmak üzere 8 farklı zekâ türü mevcuttur. Özkan (2008) tarafından çoklu zekânın özellikleri şu şekilde sıralanmıştır;

- Normalde her birey doğuştan itibaren tüm çoklu zekâ türlerine sahiptir.
- Her bireyde farklı zekâ türleri farklı seviyelerde olabilmektedir.
- Her birey kendine özgü zekâ profiline ve zekâ bileşenlerine sahiptir.
- Zekâ türlerinin gelişimi bireylere göre farklılık göstermektedir.
- Tüm zekâ türleri tanımlanabilir, geliştirilebilir ve değiştirilebilirdir.
- Tüm zekâ türleri eğitimle geliştirilebilir ya da ihmal edilerek köreltilebilir.
- Her birey kendi zekâ türlerinin seviyelerini keşfedip onları geliştirebilir.
- Her zekâ türü hafıza, dikkat, algı ve problem çözme becerisi açısından farklı özelliklere sahiptir.
- Kişisel geçmiş ve kültür zekâ boyutlarını etkiler.
- Zekâ kendi içinde ayrı ayrı türlere sahip olmakla birlikte bir bütün olarak davranır.

Çoklu Zekâ Alanları

Çoklu zekâ türleri Sözel-Dilsel, Mantıksal-Matematik, Görsel-Uzamsal, Müziksel-Ritmik, Bedensel-Kinestetik, Sosyal, İçsel ve Doğa Zekâ alanları olmak üzere 8 adettir. Gardner'a (2011) göre herhangi bir kültürdeki bir yetişkinin, belli bir problem karşısındaki durumu onun farklı zekâ türlerinin karışımını ifade eder ve sadece tek bir zekâ türü, saf haliyle anormal bir insanda bulunabilir. Örneğin, bir müzisyen öncelikle yetkin olan müziksel zekâsını sergileyecektir ama arzu ettiği sonucu elde edebilmek için bedensel-kin estetik zekâsını, toplumla iletişim için sosyal zekâsını, para kazanabilmek için mantıksal-matematik zekâsını, beste yapabilmek için içsel zekâsını kullanmak zorundadır (H. H. Özkan, 2008). Bu durumda tek bir zekâ türünden değil, farklı zekâ türlerinin bir bütün olarak uyumundan bahsetmek daha doğrudur.

Sözel – Dilsel Zekâ

Bir bireyin dili kullanma ve yeteneğini olarak tanımlanabilir. Sözel-dilsel zekâ bir anlamda ana dilini sözel ve yazılı olarak etkin kullanabilmektir (H. H. Özkan, 2008). Sözel-dilsel zekâ kelimelerin telaffuzlarına, ses kavramına, anlam ve vurgulara, dilbilgisi özelliklerine ve işlevlerine duyarlıdır (Saban, 2002, s. 7).

Eğitimde daha çok anlama ve kavrama öne çıktığı için sözel zekâsı yüksek olan öğrencilerin diğer öğrencilere kıyasla daha avantajlı olduğu düşünülmektedir (Cimilli, 2017, s.28). Sözel zekâsı yüksek olan bireylerin iletişim kurarken konuşma, yazma ve mizahı fazla kullandıkları, okumayı, dinlemeyi, anlamayı, bulmaca çözmeyi sevdikleri ve dili bilinçli bir biçimde kullandıkları gözlenmektedir (H. H. Özkan, 2008). Ayrıca bu tip bireylerin not alma, veciz söz söyleme, öykü ve efsane anlatabilme gibi becerileri gelişmiştir (Yılmaz & Fer, 2003).

Mantıksal – Matematiksel Zekâ

Mantıksal-matematiksel zekâ sayılarla düşünme, sayıları kullanabilme ve anlamlandırabilme kapasitesidir (H. H. Özkan, 2008). Bu tip zekâsı yüksek olan bireyler sayılara ve diğer niceliksel ilişkilere, sorgulama ve muhakemeye, mantık, neden ve sonuç ilişkilerine daha yatkındırlar (Saban, 2002, s. 8; Temiz, 2013, s. 12). Bu bireyler neden sonuç ilişkilerinin sayıların kullanımının fazla olduğu meslekleri tercih etmektedirler (Cimilli, 2017, s. 28).

Ayrıca matematiksel zekâsı yüksek olan bireylerin soyut düşünme, problem çözme, kritik düşünme, sayılarla düşünme ve akıl yürütme becerileri denilebilecek analitik düşünme yetenekleri de gelişmiştir. Matematiksel zekâ, dünyada çok önemsenen bir zekâ türüdür. Özellikle uzun yıllar boyunca öğrencilerin sayısal problemlerde gösterdikleri başarı özellikle aileleri ve öğretmenleri tarafından önemli bir akademik bir kriter olarak görülmüştür (H. H. Özkan, 2008).

Görsel – Mekânsal Zekâ

Görsel-Mekânsal zekâ dünyadaki doğal kaynaklara ya da doğa olaylarına karşı aşırı duyarlık, fauna ve florayı anlama, ayırt etme ve sınıflandırma kapasitesidir (Saban, 2002, s. 9). Doğacı zekâ literatürde çevre, doğa ve canlı zekâsı olarak da tanımlanmaktadır. Doğacı zekâ düzeyi gelişmiş olan insanlar genellikle çevrelerindeki bitki, hayvan ve doğa olaylarının farkındadırlar. Bunun yanında doğacı zekâsı yüksek olan bireylerin doğada araştırma yapma, tüm canlılara ilgi duyma, kendi varlıklarının nedenini düşünme, sağlıklı bir çevre oluşturma bilinci, doğal kaynaklara, hayvan, cansız varlık ve bitkilere karşı meraklı olma düzeyleri yüksektir (H. H. Özkan, 2008).

Müziksel – Ritmik Zekâ

Müziksel-ritmik zekâ, müziğe yönelik unsurlara (ritim, ses tonu, nota, melodi, ahenk duyarlı vb.) duyarlı olma müzik eserlerini detaylı olarak algılama ve fark etme bulma yeteneğidir (Saban, 2002, s. 10). Müziksel zekâsı yüksek olan bireylerin ses, müzik ve nota ile düşünme, müzik ve nota ile ifade edebilme becerileri yüksektir (H. H. Özkan, 2008). Müziksel zekâsı yüksek olan kişiler müziksel etkinliklere katılmaktan hoşlanan, müzik aleti çalma, müzik parçalarını kolayca tanıma, zamanının büyük bir kısmını müzikle geçirmekten zevk kişilerdir ve özellikle besteci, müzisyen, orkestra şefi, müzik öğretmenleri ve söz yazarları olanların müziksel zekâsının gelişmiş olması beklenir(H. H. Özkan, 2008). Başaran'a (2004) göre müziksel etkinliklere katılmak, müziksel zekânın geliştirilmesi için önemlidir.

Bedensel - Kinestetik Zekâ

Bedensel-kinestetik zekâ, duygu ve düşünceleri beden hareketleri ile ifade edebilme ve eline geçen nesneleri becerikli bir şekilde kullanarak yeni yapılar üretebilme kapasitesi olarak tanımlanabilir (Saban, 2002, s. 11). Bedensel zekâ hareket ve denge zekâsı olarak da ifade edilebilir (Cimilli, 2017, s.30).

Bedensel zekânın geliştirilmesi için mekanik ve kassal hareket becerilerinin geliştirilmesi gerekmektedir(Kuru, 2001). Ayrıca eğitim sistemi içerisinde yer alan Türkçe derslerinde gerçekleştirilen drama etkinliklerinin bedensel zekâ gelişimine katkı sağladığı düşünülmektedir (Güney, Aytan, & Gün, 2010).

Bedensel zekâ düzeyi yüksek olan kişilerde denge, koordinasyon, esneklik, hız ve güç gibi fiziksel yeteneklerin dışında dokunsal nitelikteki bazı becerileri de gelişmiştir (Cimilli, 2017, s.30). Bedensel zekâsı yüksek kişiler genellikle jest ve mimiklere başvuran, zihin ve kas koordinasyonu yüksek sporcu, balerin, heykeltıraş, teknik direktör, cerrah ve sinema sanatçısı gibi mesleklerde öne çıkmaktadırlar (H. H. Özkan, 2008).

Sosyal – Kişiler Arası Zekâ

Sosyal-kişiler arası zekâ, mizaç, duygu, karakter ya da insanların ilgilerini doğru bir biçimde ayırt etme, anlama ya da karşılama yeteneğidir (Saban, 2002, s. 12). Literatürde

sosyal zekâ uyum ve iletişim zekâsı veya bireyler arası zekâ olarak da tanımlanmaktadır (Cimilli, 2017, s. 30).

Sosyal zekâsı yüksek olan kişiler ekip çalışmasına ya da başka insanlar ile ortak çalışmaya yakın sözlü ya da sözsüz iletişim kurabilme, empatik iletişim kurabilme ve karşısındaki insanları anlama yeteneği yüksek kişilerdir. Ayrıca arkadaşları ile birlikte vakit geçirmekten hoşlanma, doğal bir lider olma, başkalarının özelliklerini kolayca anlama ve tanıma, farklı yaşam ve kültür tarzlarına ilgi duyma, farklı kültürel özelliklere ve yaşam tarzlarına sahip insanlarla kolay ve doğru iletişim kurma gibi özelliklerde sosyal zekâsı yüksek kişilerde görülmektedir (H. H. Özkan, 2008). Bu tip kişiler beyin fırtınası yapma, toplantı düzenleme, sosyal sorumluluk projeleri geliştirme gibi özelliklere de sahiptirler (Yılmaz & Fer, 2003). Sosyal zekâsı yüksek olması beklenen mesleklere olarak iletişimciler, politikacılar, öğretmenler, iletişim uzmanları, danışmanlar, psikologlar, antropologlar, rehberler ve psikolojik danışmanlar örnek olarak verilebilir (H. H. Özkan, 2008).

İçsel – Öze Dönük Zekâ

İçsel-öze dönük zekâ, bireyin ihtiyaçlarının, ilgi alanlarının, hedeflerinin, kendi güçlü ve zayıf yönlerinin farkında olma ve bunlara bağlı olarak hayatında doğru kararlar alma yetneğidir (Saban, 2002, s. 13). İçsel zekâ literatürde kişisel zekâ, kişilik ya da karakter zekâsı, bireysel ya da öze dönük zekâ olarak da adlandırılmaktadır (Cimilli, 2017, s. 31).

İçsel Zekâsı yüksek olan kişiler kendi duygu ve düşüncelerini tanırlar ve bunlar doğrultusunda tepki verebilme yetenekleri yüksektir. Bu tip kişiler genellikle kendisi hakkında düşünmekten ve kendi performansını ortaya koyabilmekten hoşnut olduklarından yalnız çalışma eğiliminde olduklarından anti-sosyal ya da toplumdan kopuk kişiler olarak değerlendirilmemektedir. Bu bireylerin özgüven ve öz-yeterlik düzeyleri oldukça yüksektir (H. H. Özkan, 2008). Kişisel zekâsı yüksek olan bireyler yapacakları işleri genellikle başkalarına danışmayan, kendilerine ait duygu ve düşüncelerini açık bir biçimde ortaya koyan, başarı ve başarısızlıklarından ders çıkarma becerileri gelişmiş liderlik yapma kişilerdir. Genellikle meslek olarak terapist, yazar, toplumsal lider, sosyal hizmet uzmanı, düşünür, danışman ve bilim adamı olan kişilerin kişisel zekâ düzeylerinin yüksek olması beklenir (H. H. Özkan, 2008).

Doğacı Zekâ

Doğacı zekâ gözlemsel açıdan dünyayı doğru algılama, dış dünyadaki izlenimleri farklı şekiller ya da çizimler vasıtasıyla sergileme becerisidir (Saban, 2002, s. 14). Literatürde görsel zekâ resim yapmak ile eşleştirilen bir zekâ alanıdır ve renk, şekil ve resim zekâsı olarak da tanımlanmaktadır (Cimilli, 2017, s. 32).

Doğacı zekâ düzeyi yüksek olan bireyler resimler ve şekiller ile düşünürler ve çevrelerinde gerçekleşen olayları ya da karşılaştıkları nesneleri doğru olarak algılayabilirler. Bu kişiler bitki yetiştirmeye meyilli ve hayvan sevgisi gelişmiş ve canlıları koruyan ve gezmeyi, keşfetmeyi seven insanlardır (H. H. Özkan, 2008). Doğacı zekâsı yüksek kişilerin botanik, zooloji, kimya, biyoloji, çevre bilimi doğa ile ilgili temel öğrenme alanlarına yönelmelerinin yanında mühendisliğin bazı dalları (jeoloji, maden, petrol, inşaat vb), fotoğrafçılık, tıp, dağcılık, izcilik gibi alanlara yönelmeleri beklenmektedir (H. H. Özkan, 2008). Doğacı zekâsı yüksek olan bireylerin yön duygularının gelişmiştir (Gürçay & Eryılmaz, 2002).

Tutum

Günlük dilde inanç, görüş ve tutum kavramları birbiriyle karıştırılarak birbirinin yerine kullanılmaktadır. Ancak tutum kavramı üzerindeki araştırmalar ilerledikçe daha net bir tanımlama yapılabilmektedir. Kısaca insanların yaşadıkları çevrede bulunan somut bir objeye ya da soyut bir kavrama yönelik tepki eğilimleri “tutum” olarak tanımlanmaktadır (Cimilli, 2017, s. 32). Tutum kavramı aslında insanlara, eşyalara, soyut olgu ve hislere karşı da gelişebilmektedir. İnecoğlu (2010, s. 130) insanların tutumlarının yaşadıkları coğrafi bölgenin özelliklerine, kişilerin eğitim ve bilgi seviyelerine, toplumsallaşma süreçlerine ve hayat tecrübelerine göre değişebilmektedir. İnsanların tutumları duyuşsal bir yapıya sahiptir ve duyuşsal faktörler tutumların gelişmesine katkı sağlarlar (Hünük, 2006). Yönü ve boyutu ne olursa olsun, insanlar sahip oldukları tutumları davranışlarına yansıtırlar ve bu nedenle insanların olay, olgu, kişi veya nesnelere karşı geliştirdikleri tutum dışarıdan gözlenebilir özelliktedir (İnceoğlu, 2010, s. 149). İnsanların davranışları tutumlarından doğrudan veya dolaylı olarak etkilendiği için tutum ile ilgili yeni bilimsel araştırmalar yapılmaya devam etmektedir (Güllü & Güçlü, 2009).

Tutumun Öğeleri

Literatürde yer alan bazı görüşlere göre tutum olgusu sadece duygusal bir ön tepki, diğer görüşlere göre ise zihinsel unsurlar tutumların oluşmasında rol alan önemli bir etmendir(Cimilli, 2017, s. 33). Bu sebele yapılan çalışmalarda tutum kavramının üç temel ögesi olduğu öne sürülmüş (İnceoğlu, 2010, s. 20). Söz konusu öğelerin zihinsel, duygusal ve davranışsal öğe olarak adlandırılmaktadır. Özkan'a (08) göre tutumu oluşturan öğeler birbiri ile uyum halinde bulunmakta ve bu sayede insanlar düşüncelerini, duygularını ve davranışları belli bir düzen içerisinde yaşamaktadırlar.

Zihinsel Öğ

Literatürde “bilişsel öğe” olarak da yer alan zihinsel öğe genel anlamda bireyin karşı karşıya olduğu bir durumu ya da kavramı algılamasını yeteneğini ifade etmektedir(Aras, 2013). Zihinsel öğe kişinin düşünme süreçleri ile ilgili olup, düşünsel ya da zihinsel işlevlerin sistematik bir biçimde çalışmasını destekler. Bireyin değişik durumlarla, nesnelerle ya da kişilerle ilgili algılarını etkileyen zihinsel öğe, bireyin farklı uyaranlara karşı farklı tepkiler vermelerine katkı sağlamaktadır (İnceoğlu, 2010, s. 24).

Deneyimler ve bilgi birikimler tutumun zihinsel ögesinin kaynağıdır ve genellikle çevredeki uyarıcılara ve bu uyarıcılarla yaşanan deneyimler sayesinde elde edilmektedir. Bir bireyin ilk defa karşılaştığı bir durum veya nesne karşısında daha önceden herhangi bir bilgiye sahip olmadığı için bu durum veya nesneye karşı tutum geliştirmesi söz konusu olamaz (İnceoğlu, 2010, s. 24).

Duygusal Öğ

Duygusal öğe bireydeduyguların algılanan kavram ya da durumlara tepki olarak ortaya çıkmasıdır (İnceoğlu, 2010, s. 20). Duygusal öğe daha çok insanların sahip oldukları değer algılarına bağlıdır (Cimilli, 2017, s. 35). Kişilerin bir nesne, kişi, olay ya da duruma yönelik olarak geliştirdiği duygusal tepkiler genelde kişilerin kendi değer yargıları ile ilgilidir.

Davranışsal öğe ile de ilişkili olan duygusal öğenin somutluk kazanmasını sonucu ortaya davranışsal öğe çıkmaktadır (İnceoğlu, 2010, s. 24). Bireyde davranışsal öğe

gerçekleşmediği zaman bireyin sahip olduğu tutum sadece duygusal öge boyutunda kalmaktadır. Duygusal ögenin zihinsel öge ile de yakın ilişkisi vardır. Bu ilişki bazen aynı yönde bazen zıt yönde olabilmektedir. Bireylerde zihinsel ve duygusal öge arasında uyum olması beklenen tutumun kazanılması hedeflenmektedir (İnceoğlu, 2010, s. 24).

Davranışsal Öge

Davranışsal öge bireyin çevresindeki uyarıcı karşısında yaptığı duygusal ve zihinsel değerlendirmelerinin davranışa dönüşmesidir (İnceoğlu, 2010, s. 25). Diğer bir deyişle ile davranışsal öge tutumun nesnelere ilişkin eğilimini ifade eder ancak her sergilenen davranış doğrudan davranışsal öge ile ilgili değildir (Cimilli, 2017, s. 36). Bunu Aras (2013) şu şekilde açıklamaktadır; bir kız çocuğu futbola karşı olumlu tutumlar geliştirebilir. Söz konusu kız çocuğu futbol oynamayı sağlığa yararlı bir spor olarak değerlendiriorsa bu zihinsel ögedir. Eğer bu kız çocuğu futbol karşılaşmalarını televizyondan izlemeyi seviyorsa bu duygusal ögedir. Eğer bu kız çocuğu futbol oynama eğilimindeyse bu davranışsal ögedir. Ancak çevresel nedenlerle gerçek hayatta futbol oynamayabilir.

Davranışsal öge bireyin belirli bir uyarıcıya karşılıklı yönelik tutumunu yansıttığı için sergilediği davranışlar veya sarf ettiği sözler ile kişinin uyarıcıya karşı sahip olduğu tutumlar tahmin edilebilir (İnceoğlu, 2010, s. 28).

Tutumların Oluşması ve Gelişmesi

Tutulmlara doğuştan gelmez, insanlar tutumları sonradan öğrenirler (Özkan, 2011, s. 29). Doğumdan sonra öğrenilen tutumlarda öncelikle ailenin ve çevrenin direkt etkisi kaçınılmazdır. Literatürde yer alan ve tutumu şekillendiren faktörler aşağıdaki gibi sıralanabilir (Özkan, 2011, s. 29).;

1. Bireyin ilk yaşlarındaki yaşantısı: çocuklar öncelikle ailelerini taklit ederek öğrenirler. Bu durum ilk yaşlarda çocukların aileden gördükleri ile tutum geliştirmesini sağlar. Zamanla ailenin etkisi azalır ve ergenlik dönemi ile birlikte sosyal çevrenin etkisi artmaya başlar.

2. Bireylerin önyargıları ve değerleri: Bireyin sahip olduğu eksik ya da yanlış bilgi ve düşünceler önyargıdır ve bireyin tutumunu olumsuz yönde etkiler. Bireyin sahip olduğu değerlere doğmalar ve inançlar örnek olarak verilebilir.
3. Bireyin içinde bulunduğu toplum ve toplumdaki konumu: Bireyler yaşadıkları toplumun normlarına göre hareket ederler ve toplumdaki konumlarından beklenen davranışları göstermeye meyillidirler.
4. Bireyin benlik duygusu: Her bireyin kendine ait ne olduğu, ne olmak istediği ve çevresince nasıl algılandığına dair bir bilinçliliği oluşturan benliği vardır. Benlik bireylerin tutumlarını şekillendirir.
5. Eğitimin Etkisi: Eğitim ile kişiler birçok yeni bilgi ve beceri edinirler. Bu durum da tutumun zihinsel (bilişsel) ögesini etkileyerek tutumda değişikliğe neden olur.

Konu ile İlgili Yapılan Araştırmalar

Literatürde kinestetik zekânın beden eğitimi dersine tutuma olan etkisini inceleyen çeşitli araştırmalar bulunmaktadır. Bunlardan ilki Gülsoy, Hekim ve Saygılı (2016) tarafından yapılan çalışmadır. Bu araştırmada ilkököl öğrencilerinin sınıf, cinsiyet ve kinestetik zekâ değişkenlerine göre beden eğitimi dersine yaklaşımları incelenmiştir. Araştırmailkököl 3. ve 4. sınıf öğrencisi olan, yaş ortalamaları 8-11 arasında bulunan 32 kadın ve 39 erkek olmak üzere toplam 71 öğrenciye uygulanmıştır. Araştırmanın sonunda öğrencilerin beden eğitimi dersini sevme/sevmeme durumlarına ilişkin görüşlerinin cinsiyete göre, ilkököl 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin sınıf değişkenine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Son olarak öğrencilerin kinestetik zekâ puanlarının da beden eğitimi dersine yönelik yaklaşımları üzerinde istatistiksel olarak anlamlı bir etkiye sahip olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Bu konudaki ikinci önemli çalışma Hekim ve Saygılı (2016d) tarafından yapılan çalışmadır. Bu araştırmada ortaöğretim öğrencilerinin sınıf ve cinsiyet değişkenlerine göre beden eğitimi dersine yönelik tutumları ve kinestetik zekâ düzeyleri incelenmiştir. Araştırmaya 2015-2016 öğretim yılında Burdur USO Lisesinde öğrenim görmekte olan 92 kadın ve 63 erkek olmak üzere toplam 155 öğrenci katılmıştır. Araştırmanın sonunda öğrencilerin kinestetik zekâ puanlarının öğrenim gördükleri sınıf türüne göre anlamlı farklılık göstermediği gözlenmiştir. Yapılan çalışmada cinsiyet değişkenine zaman erkek öğrencilerin kadın öğrencilerden daha yüksek kinestetik zekâ puanına sahip olduğu ve

öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının cinsiyetlerine göre anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Araştırmada ikinci sınıf öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının birinci sınıf öğrencilerinden daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Bunun yanında öğrencilerin kinestetik zekâ puanları arttıkça beden eğitimi dersine yönelik tutum düzeylerinin de istatistiksel olarak anlamlı düzeyde arttığı sonucuna ulaşılmıştır.

Bu konudaki diğer bir önemli çalışmada(Hekim & Saygılı, 2016b)ortaokul öğrencilerinin sınıflarına, cinsiyetlerine ve kinestetik zekâ düzeylerine göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının incelenmiştir. Araştırma kapsamı 2015-2016 eğitim ve öğretim yılında Tarsus Kurtuluş Ortaokulu'nda öğrenim görmekte olan 81 kadın ve 79 erkek olmak üzere toplam 160 ortaokul öğrencisini içermektedir. Araştırmanın sonucunda öğrencilerin cinsiyetlerine ve öğrenim gördükleri sınıf düzeylerine göre hem beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının hem de kinestetik zekâ düzeylerinin istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Buna karşılık kinestetik zekâ ile beden eğitimi dersine yönelik tutum düzeyi arasında istatistiksel olarak öğrencilerin kinestetik zekâ puanları arttıkça beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının arttığı pozitif yönlü bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Diğer bir önemli araştırmada (Hekim & Saygılı, 2016c)ortaokul öğrencilerinin sınıf düzeyine, cinsiyet durumlarına ve kinestetik zekâ düzeylerine göre beden eğitimi dersine yönelik yaklaşımlarının incelenmiştir. Araştırma kapsamında 2015-2016 eğitim ve öğretim yılında Tarsus Emine Boro Ortaokulu'nda öğrenim görmekte olan 104 kadın ve 56 erkek olmak üzere toplam 160 ortaokul öğrencisine Çoklu Zekâ Kuramı Ölçeğinin “Kinestetik Zekâ Alt Boyutunda” yer alan 10 soru yöneltilmiştir. Araştırma sonucunda öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının,beden eğitimi dersini sevme durumlarının ve kinestetik zekâ puanlarının cinsiyetlerine ve sınıf düzeylerine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir.Yapılan çalışmada kinestetik zekâ puanları yüksek öğrencilerin beden eğitimi dersini kinestetik zekâ puanları düşük öğrencilerden daha fazla sevdiklerisonucuna ulaşılmıştır.

Hekim ve Saygılı (2016a) tarafından yapılan çalışmadaortaokul öğrencilerinin cinsiyetlerine ve bedensel zekâ düzeylerine göre beden eğitimi dersine yaklaşımlarının incelemiştir. Bu çalışma kapsamında 10-14 yaş grubunda bulunan 57 kadın ve 39 erkek olmak üzere toplam 96 ortaokul öğrencisine anket uygulanmıştır. Çalışma sonucunda

öğrencilerin beden eğitimi dersini sevme/sevmeme nedenleri ile bedensel zekâ düzeyleri, cinsiyetleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür.

Diğer bir önemli araştırmada (Hekim, Saygılı, & Gülsoy, 2016) ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının cinsiyet değişkenine ve kinestetik zekâ düzeyine göre incelenmiştir. Araştırmaya 10-14 yaş grubunda bulunan 59 kadın ve 43 erkek olmak üzere toplam 102 ortaokul öğrencisi dâhil edilmiştir. Araştırmanın sonucunda araştırmaya katılan öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının ve kinestetik zekâ düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği belirlenmiştir. Buna karşılık öğrencilerin kinestetik zekâ puanları ile beden eğitimi dersine yönelik tutum puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif yönde bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Cimilli (2017) yaptığı çalışmada spor lisesi öğrencilerinde bedensel zekâ ile beden eğitimi dersine yönelik tutum düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Çalışma kapsamında 2015-2016 eğitim ve öğretim yılında İstanbul ilinde bulunan üç spor lisesinde öğrenim görmekte olan 81'i kadın ve 225'i erkek olmak üzere toplam 306 spor lisesi öğrencisine anket uygulanmıştır. Araştırma sonucunda spor lisesi öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının ve bedensel zekâ puanlarının yüksek olduğu, öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutum puanlarının spor yapma durumu, spor dalı, haftalık spor yapma süresi, spor lisesini tercih etme nedeni ve milli sporcu olma durumu değişkenlerine göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının yaş, cinsiyet, aile gelir düzeyi, öğrenim görülen sınıf düzeyi ve spor kulüplerinde müsabakaya katılma durumu değişkenlerine göre ise istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Öğrencilerin bedensel zekâ düzeylerinin cinsiyet ve haftalık spor yapma süresi değişkenlerine göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık gösterdiği görülmüştür. Buna karşılık öğrencilerin bedensel zekâ düzeylerinin yaş, aile gelir düzeyi, sınıf düzeyi, sporla ilgilenme durumu, ilgilenilen spor dalı, spor müsabakalarına katılma durumu, spor lisesini tercih etme nedeni ve milli sporcu olma değişkenlerine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Ayrıca spor lisesi öğrencilerinin bedensel zekâ düzeyleri ile beden eğitimi dersine yönelik tutum puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif yönlü bir korelasyon bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Hatami (2017) yaptığı araştırmada İranın Tebriz ilinin Maragheh ilçesinde orta öğretim öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine karşı tutumları ile kinestetik zekaları arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Araştırma kapsamında 2015-2016 eğitim-öğretim yılında 5 ortaokulda (Tarbiyat Ortaokulu – Nuredanesh Ortaokulu – Sama Ortaokulu – Sadrossaadat Ortaokulu – Rahe Zeyneb Ortaokulu) eğitim gören, 149 kız ve 175 erkek toplamda 324 öğrenciye beden eğitimi dersi tutum ölçeği ve Kinestetik zekâ formu uygulanmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının ve bedensel zekâ puanlarının yüksek olduğu, öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutum puanlarının ailede spor yapma durumu, değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Buna karşılık öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının cinsiyet, aile gelir düzeyi, öğrenim görülen sınıf düzeyi, okul türü, spor alanı, spora yönelten kişi, anne ve baba eğitim durumu değişkenlerine göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Öğrencilerin bedensel zekâ düzeylerinin ailede spor yapan değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık gösterdiği görülmüştür. Buna karşılık öğrencilerin bedensel zekâ düzeylerinin aile gelir düzeyi, öğrenim görülen sınıf düzeyi, okul türü, spor alanı, spora yönelten kişi, anne ve baba eğitim durumu değişkenlerine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Ayrıca öğrencilerinin bedensel zekâ düzeyleri ile beden eğitimi dersine yönelik tutum puanları arasında istatistiksel olarak orta düzeyde anlamlı ve pozitif yönlü bir korelasyon bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Konu ile ilgili yapılan diğer çalışmalarda Doğan (2011) Niğde ilinde bulunan dokuz lisede öğrencilerin beden eğitimi dersi ve spora karşı tutumları ile fiziksel uygunluk düzeyleri incelenmiş, beden eğitimi dersine ve spora karşı tutumları olumluolan öğrenciler ile spor yapan öğrencilerin, fiziksel uygunluk özelliklerindaha çok geliştiği gözlemiştir. Ayrıca bu çalışmada meslek liseleri ve sınavla girilen (Fen ve Anadolu Lisesi gibi) liselerde, verilen eğitimden dolayı beden eğitimi dersi ve spora karşı öğrencilerin tutum puanları ve beden eğitimi dersine karşı ilgilerinin az olduğu sonucuna varılmıştır.

Kuru (2001) yaptığı çalışmada kinestetik zekâ ve beden eğitimini değerlendirmiş ve farklı zekâ türüne sahip öğrencileri dikkate alan stratejilerin geliştirilerek programlara dahil edilmesi gerektiğini belirtmiştir. Cengiz ve Pulur (2008) yaptıkları araştırmada 12 haftalık futbol eğitiminin çocukların bedensel zekâ ve müziksel zekâ gelişimlerine etkisini incelemiştir. Erturan ve Göde (2008) çalışmalarında ilköğretim dördüncü sınıf

öğrencilerinin bedensel/kinestetik zekâ erişilerinin cinsiyet ve spor yapma durumlarına göre karşılaştırmışlardır. Baba (2012) yaptığı araştırmada beden eğitimi ve spor yüksekokulundaki öğrencilerin kinestetik ve duygusal zekâlarının, iç-dış kontrol odaklarının akademik başarılarına etkisini incelemiştir. Kaya, Karakaş ve Gizdem (2015) yaptıkları çalışmada beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin bedensel/ kinestetik zekâsı ile akademik başarılarını karşılaştırmıştır. Yıldız (2015) yaptığı araştırmada beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümü öğrencilerinin bedensel/kinestetik zekâ, duygusal zekâ ve sosyal destek algı düzeylerini incelenmiştir. Aydoğdu (2016) ise spor yapan bireylerin kinestetik zekâ algı düzeyleri ile Holland kişilik tipleri arasındaki ilişkisini araştırmıştır.

Hünük (2006)Ankara ili merkez ilçelerindeki ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının sınıf düzeyi, öğrenci cinsiyeti, öğretmen cinsiyeti ve spora aktif katılımları açısından karşılaştırmalarını yapmıştır. Kangalgil vd. (2006) ise ilköğretim, lise ve üniversite öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarının karşılaştırılmasını yapmıştır. Güllü (2007)ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarını araştırmıştır. Başer (2009)öğretmen niteliklerinin beden eğitimi dersi alan öğrencilerin bu derse karşı olan tutumlarına etkisini incelemiştir. Güllü ve Güçlü (2009)ortaöğretim öğrencileri için beden eğitimi dersi tutum ölçeği geliştirilmiştir.Ekici, Bayrakdar ve Hacıcaferoğlu (2010)lise öğrencilerinin beden eğitimi dersi tutumlarını değerlendirmişlerdir. Çelik ve Pulur (2011) ise ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarını incelemişlerdir. İmamoğlu (2011)aktif olarak spor yapan ve yapmayan lise öğrencilerinin beden eğitimi dersine karşı tutumlarını karşılaştırmıştır.Özkan (2011) ise genel lise ve imam hatip lisesi öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarını karşılaştırmıştır. Balyan, Balyan ve Kiremitçi (2012)farklı sportif etkinliklerin ilköğretim 2. kademe öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutum, sosyal beceri ve öz yeterlik düzeylerine etkilerini araştırmışlardır.Zengin (2013)çocuk ve gençlik merkezlerinde hizmet alan 12-18 yaş arası erkek çocukların beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutum düzeyleri ile benlik saygılarının incelenmiştir.Uluışık (2015) ise ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarını sınıf ve cinsiyet değişkenlerine göre incelenmiştir.Güllü, Cengiz, Öztaşyonar ve Kaplan (2016) Şanlıurfa ili için ortaokul öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarını incelemiştir. Keskin, Öncü ve Kılıç (2016)ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutum ve öz-yeterliklerini araştırmışlardır.Yazıcı, Kalkavan ve Özdilek

(2016)üniversite öğrencilerinin beden eğitimi ve spor öğretimi dersine ilişkin tutumlarını araştırmışlardır. Zengin, Hekim ve Hekim(2016)ortaokul ve lise öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarını cinsiyet ve öğrenim kademesi değişkenine göre incelenmişlerdir.Hekim ve Tokgöz (2017) ise Burdur ilindeki lise öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının cinsiyet değişkenine göre incelemişlerdir. Benzer şekilde Hekim, Tokgöz ve Yüksel (2017) ise Burdur ilindekiortaokul öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarını sınıf ve cinsiyet değişkenlerine göre araştırmışlardır. İslam (2017)Ordu Üniversitesi öğrencilerinde beden eğitimi dersine yönelik tutum algılarını incelenmiştir. Sivrikaya ve Kılçık (2017)Düzce ilindeki ilköğretim okulları 2. kademe öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarının belirlenmesine çalışmışlardır. Kılıç ve Çimen (2018)ortaokul ve lise öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine karşı tutumlarını incelenmişlerdir. Kılıç, Uğurlu ve Cenik (2018)lise birinci sınıf öğrencilerinin beden eğitimi ve spor eğitimi dersine karşı tutumlarını araştırmışlardır. Sivrikaya ve Kılçık (2018)farklı illerdeki ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi dersine karşı tutumlarının ölçmüşlerdir.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Bu çalışmada ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. İlişkisel tarama modelinde değişkenler arasındaki korelasyon düzeyi ele alınmakta olup, elde edilen korelasyon sonuçlarına göre değişkenler arasında anlamlı bir ilişki bulunup bulunmadığı belirlenmektedir. Yapılan bu çalışmada kullanılacak olan ilişkisel tarama modeli ile Irak/Erbil’de bulunan ortaokul ve lise öğrencilerinin bedensel / kinestetik zekâ düzeyleriyle beden eğitimi dersine yönelik tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmaktadır.

Araştırma Evreni ve Örneklem

Bu çalışmada araştırmanın evreni olarak Irak’ın Erbil ili alınmıştır. Örneklem olarakda Ğaribi Ortaokulu, İmadattin Ortaokulu, Atabak lisesi, ve Oğuzhan lisesi alınmıştır. Öğrenim gören 256 ortaokul ve 200 lise öğrencisi olmak üzere 456 öğrenci çalışma kapsamına dahil edilmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin 336’sını erkek öğrenciler, 120’sini ise kız öğrenciler oluşturmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Çalışma kapsamında öğrencilere anket uygulanmıştır. Bu ankette katılımcıların demografik özellikleri belirlemek amacıyla kişisel bilgi formu (Ek-1), beden eğitimi dersine yönelik

tutumlarını belirlemek amacıyla beden eğitimi dersi tutum ölçeği (Ek-2) ve bedensel zekâ düzeylerini belirlemek için bedensel /kinestetik zekâ ölçeği (Ek-3) kullanılmıştır.

Kişisel Bilgi Formu

Araştırmaya katılan öğrencilerin demografik özelliklerini tespit etmek amacıyla kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Bu formda öğrencilerin cinsiyetleri, yaşları, sınıfları, anne ve babanın eğitim durumu ile lisanslı spor yapıp yapmadıkları sorulmuştur.

Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği

Araştırmaya katılan öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının belirlenmesinde Güllü ve Güçlü (2009) tarafından geliştirilen “Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği” kullanılmıştır. Kullanılan Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği 11 olumsuz ve 24olumlu olmak üzere toplam 35 sorudan meydana gelmektedir. Ölçeğin tek faktörden oluştuğu ve tek faktörün açıkladığı varyans değerinin %36,19 ve birinci öz değerinin ise 12,67 olduğu belirtilmiştir (Güllü & Güçlü, 2009). Ölçeğin güvenilirlik analizleri yapıldıktan sonra Cronbach Alfa değerinin 0,94 ve Pearson Momentler Çarpım korelasyon katsayısının ise 0,80 olduğu belirtilmiştir (Güllü & Güçlü, 2009). Bu değerler ölçeğin yüksek güvenilirlikte olduğunu göstermektedir.

Kullanılan ölçek Likert tipi 5’li dereceleme türündedir ve derecelendirme “(1) Kesinlikle Katılmıyorum, (2) Katılmıyorum, (3) Kararsızım, (4) Katılıyorum ve (5) Kesinlikle Katılıyorum” biçimindedir. Bu ölçekte alınacak en düşük puan 35 ve en yüksek puan 175’tir. Ölçeğin 3, 17, 19, 20, 24, 25, 26, 29, 30, 34 ve 35 nolu maddeleri olumsuzdur.

Bedensel /Kinestetik Zekâ Ölçeği

Araştırmaya katılan öğrencilerin bedensel / kinestetik zekâ düzeylerinin belirlenmesinde Biro ve Teele (2002) tarafından geliştirilen ve Uysal (2004) tarafından Türkçe’ye uyarlanan Çoklu Zekâ Ölçeği’nin Kinestetik zekâ alt boyutuna ilişkin maddeler kullanılmıştır. Çoklu Zekâ Ölçeği orijinal formunda 7 alan ve her bir alan için 15 soru olmak üzere toplam 105 sorudan oluşmaktadır. Türkçe’ye uyarlama çalışmaları sırasında bir sorunun tam Türkçe karşılığı olmadığı için önce 104 soruya indirgenmiş (Gürçay &

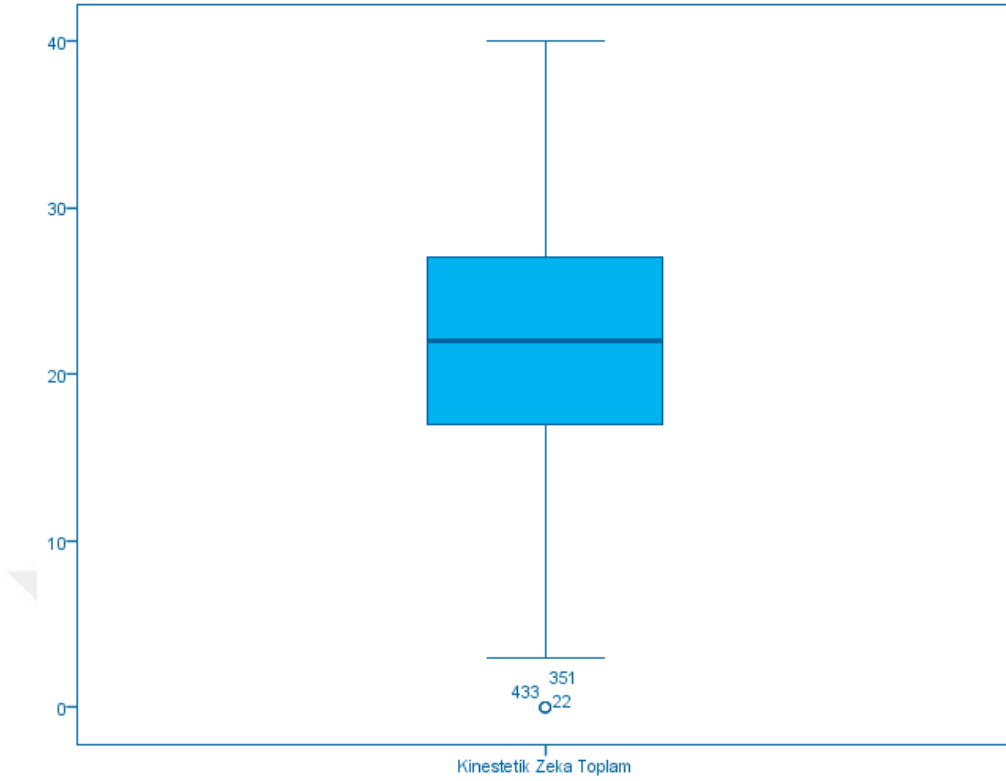
Eryılmaz, 2002), daha sonraki çalışmalarda yapılan güvenilirlik analizleri ile 7 alan ve her bir alan için 10 soru olacak şekilde toplam 70 soru olacak şekilde geliştirilmiştir (Gürçay & Eryılmaz, 2005; Uysal, 2004; Uysal & Eryılmaz, 2006).

Geliştirilen bu ölçeğin Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı 0.86 olarak tespit edilmiştir (Gürçay & Eryılmaz, 2002, 2005). Alt boyutlardaki güvenilirlik katsayıları ise sırasıyla Sözel-Dil zekâ0,63, Mantık-Matematik zekâ0,54, Görsel-Uzaysal zekâ0,61, Sosyal zeka 0,63, Öze Dönük zekâ0,48, Müziksel-Ritmik zekâ0,76 ve Bedensel-Kinestetik zekâ0,55 olarak belirtilmiştir (Gürçay & Eryılmaz, 2002, 2005).

Kullanılan ölçek Likert tipi 5'li dereceleme türündedir ve derecelendirme “(0) Bana Hiç Uygun Değil, (1) Bana Çok Az Uygun, (2) Bana Kısmen Uygun, (3) Bana Oldukça Uygun ve (4) Bana Tamamen Uygun” biçimindedir. Bu ölçekte alınacak en düşük puan 0 ve en yüksek puan 40'tır. Bu ölçekten 40-32 puan arası alınması çok gelişmiş düzeyi, 31-24 puan arası alınması gelişmiş düzeyi, 23-16 puan arası alınması orta gelişmiş düzeyi, 15-8 puan arası alınması biraz gelişmiş düzeyi ve 7-0 puan arası alınması ise gelişmemiş düzeyi ifade etmektedir (Berkant & Ekici, 2007).

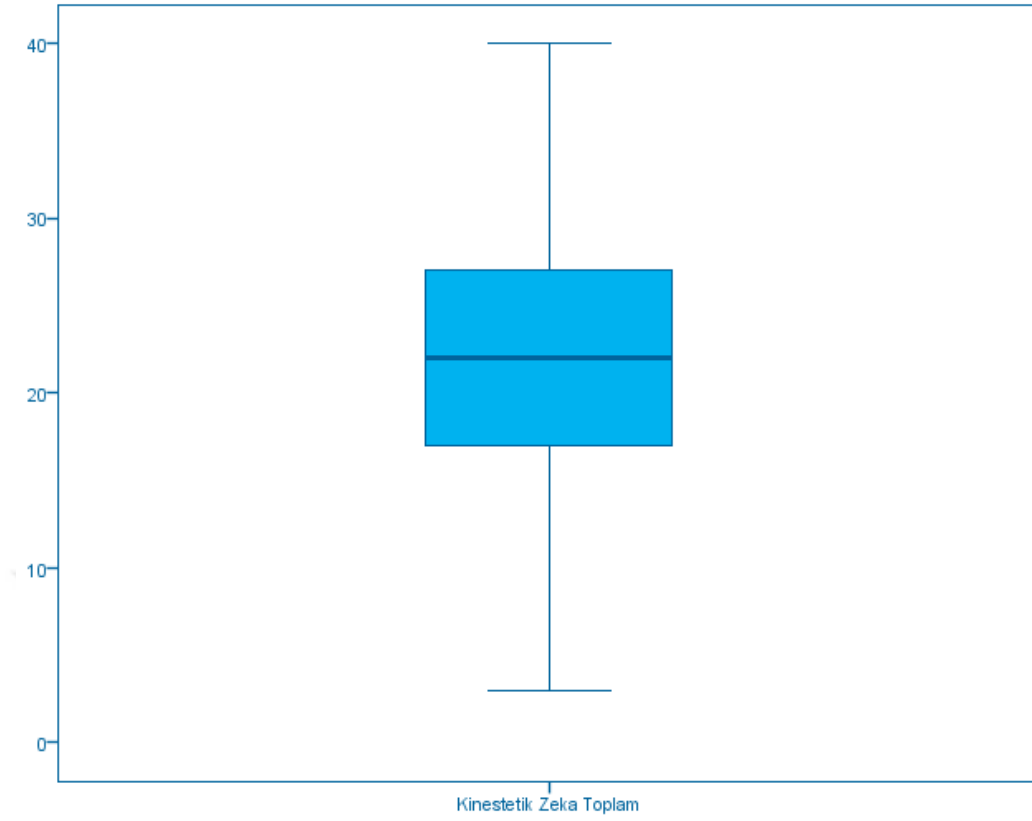
İstatistiksel Analiz

Yapılan anket çalışmasının analizi için SPSS 23.0 programı kullanılmıştır. Anket sonuçlarındaki uç-istisna örnekleri tespit etmek ve çıkarmak için kutu grafiği kullanılmıştır (Şekil 1 ve Şekil 3). Kutu grafiği kinestetik zekâ puanı ve beden eğitimi dersi tutum puanları üzerinden yapılmıştır.

Şekil 1. Kinestetik zekâ değişkeni kutu grafiği.

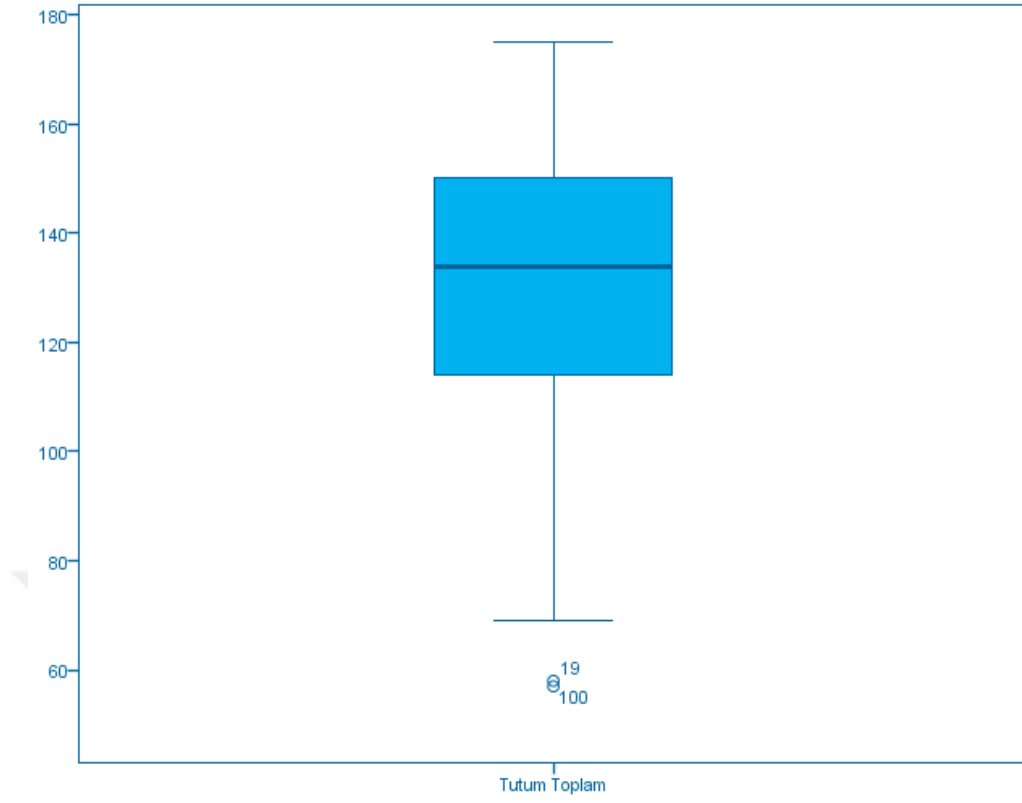
Yapılan incelemede 22, 351 ve 433 nolu anket formlarının kinestetik zekâ puanlarının anketi cevaplayan diğer öğrencilerden ayrıştığı görülmektedir (Şekil 1). Yapılan incelemede, bu üç formda ilgili tüm sorulardan 0 puan alındığı, bu sebeble toplam kinestetik zekâ puanlarının 0 olduğu görülmüş ve bu formlar çalışmadan çıkarılmıştır. Yeniden yapılan kutu grafiğinde (Şekil 2) ise uç-istisna örnek olmadığı görülmüştür.

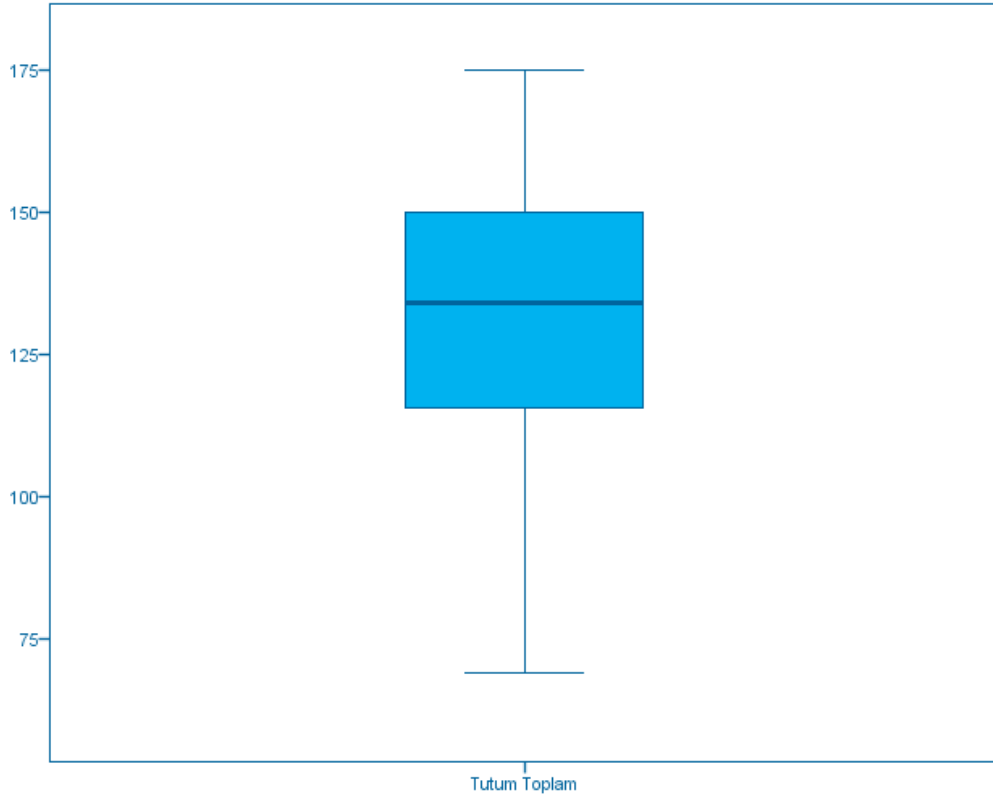
Şekil 2. İstisna anket formları çıkarıldıktan sonra kinestetik zekâ değişkeni kutu grafiği.

Beden eğitimi dersi tutum ölçeği için yapılan kutu grafiğinde (Şekil 3) ise 19 ve 100 numaralı anket cevaplarının anketi cevaplayan diğer öğrencilerden ayrıştığı görülmektedir. Yapılan incelemede 19 nolu formun 57, 100 nolu formun ise 58 puanla en düşük puanı aldıkları görülmektedir. Ölçekten en az 35 puan en fazla 175 puan alınabileceği göz önüne alındığında bu öğrencilerin istisna olacak derecede beden eğitimi dersine veya öğretmenine karşı olumsuz tutum içerisinde olma veya anketi kasıtlı olarak düşük değerlendirmeleri ihtimali nedeniyle bu örnekler çalışmadan çıkarılmıştır.

Beden Eğitimi Dersi Tutum Değişkeni için kutu grafiği yeniden çizdirildiğinde ise kalan anket formlarının uç-istisna gözlem içermediği görülmüştür (Şekil 4).

Şekil 3. Beden Eğitimi Dersi tutum değişkeni kutu grafiği.

Şekil 4. İstisna anket formları çıkarıldıktan sonra Beden Eğitimi Dersi tutum değişkeni kutu grafiği.

Anket formlarındaki ististna gözlemler çıkarıldıktan sonra çalışmada kullanılan ölçeklerin güvenilir olup olmadığı incelenmiştir.Yapılan güvenilirlik analizi sonucunda Kinestetik Zekâ ÖlçeğininCronbach's Alpha değeri 0,626 olarak tespit edilmiş, Beden EğitimiDersi Tutum Ölçeğinin Cronbach's Alpha değeri ise 0,885 olarak tespit edilmiştir. Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeğinin yüksek düzeyde güvenilir olduğu, Kinestetik Zekâ Ölçeğininise ölçeği geliştirenler tarafından belirtilen 0,55 değerinden yüksek olduğu veanaliz edilebilecekdüzeyde güvenilir olduğu tespit edilmiştir.

Araştırmada kullanılan ölçek verilerinin normal dağılım gösterip göstermediği Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro-Wilk testleriile incelenmiştir. Yapılan analiz sonucunda her iki ölçeğe ilişkin verilerin de her iki test sonucuna göre de normaldağılmadığı tespit edilmiştir ($p<0,05$). Bu nedenle hipotez testlerinde parametrik olmayan testler olan Mann-Whitney U testi ve Kruskal Wallis testleri kullanılmıştır. Bu araştırmada hipotez testlerinde anlamlılık düzeyi $p<0,05$ olarak belirlenmiştir. Korelasyon için ise paremetrik olmayan Kendall'ın Tau korelasyonu seçilmiştir.

BÖLÜM IV

BULGULAR

Katılımcıların Demografik Özelliklerine İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler

Anket çalışmasına katılan öğrencilerin demografik özelliklerine ilişkin tanımlayıcı istatistikler aşağıdaki tablolarda sunulmuştur.

451 geçerli anket sonucunda, katılımcıların % 73,8'ni erkek, % 26,2'sini ise kadın katılımcılar oluşturmaktadır (Tablo1).

Tablo1

Katılımcıların Cinsiyet Bilgilerine İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler

Değerler	f	%	Kümülatif %
Erkek	333	73,8	73,8
Kadın	118	26,2	100

Çalışmada dâhil edilen katılımcılar çoğunluğu 13-16 yaşları arasında yer almaktadır. Katılımcıların yaşlara göre dağılımı Tablo2'de sunulmuştur. En fazla katılımcı 108 kişi ile 15 yaşındaki öğrencilerden olurken bunu 107 kişi ile 14 yaşındaki öğrenciler takip etmiştir. Üçüncü en büyük yaş grubu 85 kişi ile 16 yaşındaki öğrenciler olurken bunu 77 kişi ile 13 yaşındaki öğrenciler takip etmiştir. Çalışmada yer alan katılımcıların % 83,5'i 13-16 yaşlarında bulunmaktadır.

Katılımcıların sınıf bilgileri Tablo3'de sunulmuştur. En fazla katılımcı 129 kişi ile 9. sınıflardan olmuştur ve bunu 96 kişi ile 8. sınıf öğrencileri ve 83 kişi ile 10. sınıf öğrencileri takip etmiştir. . Çalışmada yer alan katılımcıların % 67,6'sı 8., 9. ve 10. Sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır.

Tablo2

Katılımcıların Yaş Bilgilerine İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler

Değerler	f	%	Kümülatif %
12	6	1,3	1,3
13	77	17,1	18,4
14	107	23,7	42,1
15	108	23,9	66,1
16	85	18,8	84,9
17	38	8,4	93,3
18	26	5,8	99,1
19	1	0,2	99,3
20	2	0,4	99,8
21	1	0,2	100,0

Tablo3

Katılımcıların Sınıf Bilgilerine İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler

Değerler	f	%	Kümülatif %
6	2	0,4	0,4
7	63	14,0	14,4
8	96	21,3	35,7
9	126	27,9	63,6
10	83	18,4	82,0
11	45	10,0	92,0
12	36	8,0	100,0

Çalışmada yer alan katılımcıların anne eğitim durumları Tablo4’de sunulmuştur. Katılımcıların % 64,1’inin annesi ilkokul veya ortaokul mezunudur.

Tablo4

Katılımcıların Anne Eğitim Durumu Bilgilerine İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler

Değerler	f	%	Kümülatif %
İlkokul	171	37,9	37,9
Ortaokul	118	26,2	64,1
Lise	53	11,8	75,8
Lisans	82	18,2	94,0
Lisansüstü	27	6,0	100,0

Katılımcıların baba eğitim durumları Tablo5’de sunulmuştur. Katılımcıların babaları % 26,8 ile ortaokul mezunu, % 23,9 ile lisans mezunudur.

Tablo5

Katılımcıların Baba Eğitim Durumu Bilgilerine İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler

Değerler	f	%	Kümülatif %
İlkokul	91	20,2	20,2
Ortaokul	121	26,8	47,0
Lise	76	16,9	63,9
Lisans	108	23,9	87,8
Lisansüstü	55	12,2	100,0

Bu araştırma kapsamında yer alan katılımcıların düzenli spor yapma durumları Tablo6’da sunulmuştur. Katılımcılardan % 58,8’i düzenli spor yaptığını belirtirken % 41,2’si ise düzenli spor yapmadığını belirtmiştir.

Tablo6

Katılımcıların Düzenli Spor Yapma Durumu Bilgilerine İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler

Değerler	f	%	Kümülatif %
Evet	265	58,8	58,8
Hayır	186	41,2	100,0

Bedensel/Kinestetik Zekâ Düzeylerine İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan öğrencilerin kinestetik zekâ puanları Tablo7’de verilmiştir. Tablo7’de N örnek sayısını, $\bar{x}$ ortalama kinestetik zekâ puanını, Ss ise standart sapmasını göstermektedir. Tanımlayıcı istatistikler incelendiğinde, öğrencilerin daha çok orta gelişmiş ve gelişmiş kinestetik zekâ düzeyinde olduğu görülmektedir.

Tablo7

Katılımcıların Kinestetik Zekâ Puanlarına İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler

N	En Düşük	En Yüksek	$\bar{x}$	Ss
451	3	40	22,15	7,085

Katılımcıların cinsiyetlerine göre kinestetik zekâ puanlarının karşılaştırılması için Mann-Whitney testi yapılmıştır. Test sonuçları Tablo8’de sunulmuştur. Burada N örnek sayısını, $\bar{x}$ ortalama kinestetik zekâ puanını, Ss ise standart sapmasını, ortalama sıra ise kinestetik zekâ puanları sıralandığında ilgili grubun ortalama hangi sırada yer aldığını, U Mann-Whitney test değerini p ise olasılığı göstermektedir. Anlamlılık düzeyi 0,05 seçildiği ve p değeri (0,773) anlamlılık düzeyinden daha büyük olduğu için Mann-Whitney testinin H0 hipotezi olan eşit ortalamayı red edemiyoruz. Bu durumda katılımcıların cinsiyetine göre kinestetik zekâ düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark yoktur.

Tablo8

Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Kinestetik Zekâ Puanlarının Karşılaştırılması

Cinsiyet	N	$\bar{x}$	Ss	Ortalama Sıra	U	p
Erkek	333	22,11	7,158	224,95	19297	0,773
Kadın	118	22,263	6,903	228,97		

Katılımcıların yaş gruplarına göre kinestetik zekâ puanlarının karşılaştırılması için Kruskal-Wallis testi yapılmıştır. Test sonuçları Tablo 9’da sunulmuştur. Anlamlılık düzeyi 0,05 seçildiği ve p değeri (0,061) anlamlılık düzeyinden daha büyük olduğu için Kruskal-Wallis testinin H0 hipotezi olan eşit ortalamayı red edemiyoruz. Bu durumda katılımcıların yaş gruplarına göre kinestetik zekâ düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark yoktur.

Tablo 9

Katılımcıların Yaş Gruplarına Göre Kinestetik Zekâ Puanlarının Karşılaştırılması

Yaş Grubu	N	$\bar{x}$	Ss	Ortalama Sıra	x^2	p
14 yaş ve altı	190	22,13	7,118	221,02	5,606	0,061
15-16 yaş arası	193	22,61	7,203	240,46		
17 yaş ve üzeri	68	20,88	6,576	198,89		

Katılımcıların okul türlerine göre kinestetik zekâ puanlarının karşılaştırılması için Mann-Whitney testi yapılmıştır. Test sonuçları Tablo 10’da sunulmuştur. Anlamlılık düzeyi 0,05 seçildiği ve p değeri (0,197) anlamlılık düzeyinden daha büyük olduğu için Mann-Whitney testinin H0 hipotezi olan eşit ortalamayı red edemiyoruz. Bu durumda katılımcıların okudukları okul türlerine göre kinestetik zekâ düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark yoktur.

Tablo 10

Katılımcıların Okul Türlerine Göre Kinestetik Zekâ Puanlarının Karşılaştırılması

Okul Türü	N	$\bar{x}$	Ss	Ortalama Sıra	U	p
Ortaokul	253	21,81	6,948	219,01	23278,5	0,197
Lise	198	22,57	7,251	234,93		

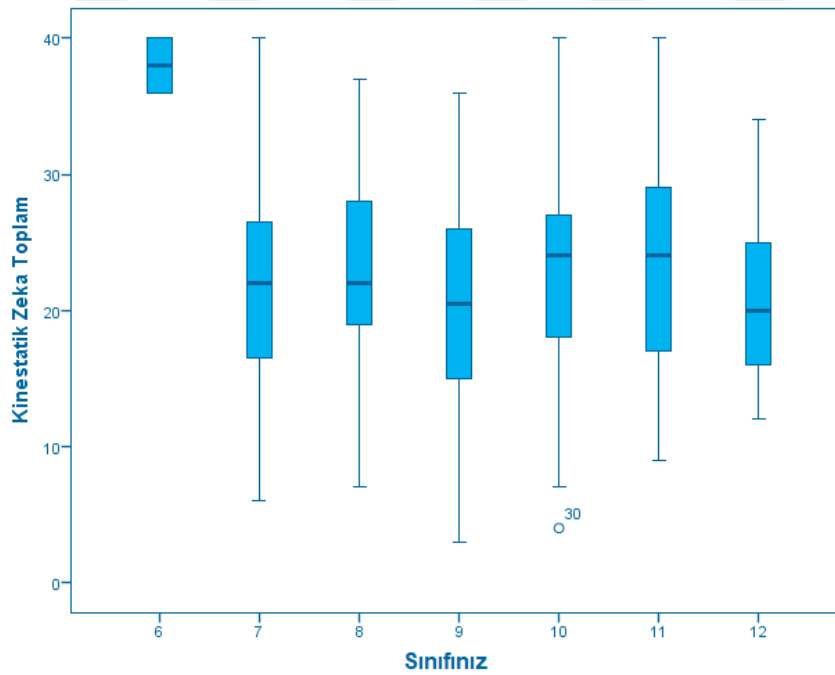
Katılımcıların sınıflarına göre kinestetik zekâ puanlarının karşılaştırılması için Kruskal-Wallis testi yapılmıştır. Test sonuçları Tablo 11’de sunulmuştur. Anlamlılık düzeyi 0,05 seçildiği ve p değeri (0,010) anlamlılık düzeyinden daha küçük olduğu için Kruskal-Wallis testinin H0 hipotezi olan eşit ortalamayı red ediyoruz. Bu durumda katılımcıların sınıflarına göre kinestetik zekâ düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır.

Tablo 11

Katılımcıların Sınıflarına Göre Kinestetik Zekâ Puanlarının Karşılaştırılması

Sınıf	N	$\bar{x}$	Ss	Ortalama Sıra	x^2	p
6	2	38,0	2,828	443,25		
7	63	22,54	7,963	222,86		
8	96	22,86	6,223	242,46		
9	126	20,60	7,018	200,69	16,744	0,010
10	83	22,75	7,079	241,44		
11	45	23,69	7,538	251,90		
12	36	20,78	5,693	196,15		

Sınıflara göre kinestetik zekâ değişkeni incelendiğinde 6. Sınıf öğrencilerinin net olarak ayrıştığı (Şekil 5) ama örnek büyüklüğünün 2 (Tablo 11) olması sebebiyle 6. sınıflar gruplama dışında tutulmuştur.

Şekil 5. Sınıflara göre kinestetik zekâ değişkeni kutu grafiği.

Tablo 12

Katılımcıların Sınıflarına Göre Kinestetik Zekâ Puanlarının İkili Karşılaştırılması

		7	8	9	10	11	12
7	U	---	2762	3567.5	2375	1260.5	1019
	p	---	0.356	0.257	0.343	0.327	0.402
8	U	2762	---	4917	3979.5	2043	1333.5
	p	0.356	---	0.017 *	0.99	0.604	0.043 *
9	U	3567.5	4917	---	4319	2201	2256
	p	0.257	0.017 *	---	0.033 *	0.026 *	0.961
10	U	2375	3979.5	4319	---	1776	1176.5
	p	0.343	0.99	0.033 *	---	0.616	0.066
11	U	1260.5	2043	2201	1776	---	610.5
	p	0.327	0.604	0.026 *	0.616	---	0.058
12	U	1019	1333.5	2256	1176.5	610.5	---
	p	0.402	0.043 *	0.961	0.066	0.058	---

* 0,05 düzeyinde anlamlıdır

Katılımcıların yer aldığı farklı sınıfların kinestetik zekâ düzeyine etkisini ortaya çıkarmak için her sınıf ikilisine ayrı ayrı Mann-Whitney U testi uygulanmıştır. Elde edilen ikili kıyaslama sonuçları Tablo 12’de sunulmuştur.

Farklı sınıfların kinestetik zekâ açısından ikili karşılaştırmaları incelendiğinde, 8. ve 9. sınıflar arasında, 8. ve 12. sınıflar arasında, 9. ve 10. sınıflar arasında ve 9. ve 11. sınıflar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklar olduğu görülmektedir. Farklı sınıfların ortalamaları dikkate alındığında;

- 8. sınıf öğrencilerinin 9. sınıf öğrencilerinden,
- 8. sınıf öğrencilerinin 12. sınıf öğrencilerinden,
- 10. sınıf öğrencilerinin 9. sınıf öğrencilerinden,
- 11. sınıf öğrencilerinin 9. sınıf öğrencilerinden

daha yüksek kinestetik zekâ düzeyine sahip oldukları görülmektedir.

Katılımcıların anne eğitim durumlarına göre kinestetik zekâ puanlarının karşılaştırılması için Kruskal-Wallis testi yapılmıştır. Test sonuçları Tablo 13’de sunulmuştur. Anlamlılık düzeyi 0,05 seçildiği ve p değeri (0,341) anlamlılık düzeyinden daha büyük olduğu için

Kruskal-Wallis testinin H0 hipotezi olan eşit ortalamayı red edemiyoruz. Bu durumda katılımcıların anne eğitim durumlarına göre kinestetik zekâ düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark yoktur.

Tablo 13

Katılımcıların Anne Eğitim Durumlarına Göre Kinestetik Zekâ Puanlarının Karşılaştırılması

Anne Eğitim Durumu	N	$\bar{x}$	Ss	Ortalama Sıra	x^2	p
İlkokul	171	21,35	6,788	213,53	4,509	0,341
Ortaokul	118	23,21	7,780	242,44		
Lise	53	22,79	6,320	239,75		
Lisans	82	22,15	6,998	225,07		
Lisansüstü	27	21,26	7,188	208,96		

Katılımcıların baba eğitim durumlarına göre kinestetik zekâ puanlarının karşılaştırılması için Kruskal-Wallis testi yapılmıştır. Test sonuçları Tablo 14’de sunulmuştur. Anlamlılık düzeyi 0,05 seçildiği ve p değeri (0,116) anlamlılık düzeyinden daha büyük olduğu için Kruskal-Wallis testinin H0 hipotezi olan eşit ortalamayı red edemiyoruz. Bu durumda katılımcıların baba eğitim durumlarına göre kinestetik zekâ düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark yoktur.

Tablo 14

Katılımcıların Baba Eğitim Durumlarına Göre Kinestetik Zekâ Puanlarının Karşılaştırılması

Baba Eğitim Durumu	N	$\bar{x}$	Ss	Ortalama Sıra	x^2	p
İlkokul	91	21,44	6,717	212,43	7,395	0,116
Ortaokul	121	23,44	7,658	247,95		
Lise	76	22,89	7,085	238,39		
Lisans	108	21,20	6,284	207,81		
Lisansüstü	55	21,29	7,542	218,76		

Katılımcıların lisanslı spor yapma durumuna göre kinestetik zekâ puanlarının karşılaştırılması için Mann-Whitney testi yapılmıştır. Test sonuçları Tablo 15’de

sunulmuştur. Anlamlılık düzeyi 0,05 seçildiği ve p değeri (0,735) anlamlılık düzeyinden daha büyük olduğu için Mann-Whitney testinin H0 hipotezi olan eşit ortalamayı red edemiyoruz. Bu durumda katılımcıların lisanslı spor yapma durumuna göre kinestetik zekâ düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark yoktur.

Tablo 15

Katılımcıların Lisanslı Spor Yapma Durumuna Göre Kinestetik Zekâ Puanlarının Karşılaştırılması

Lisanslı Spor Yapma	N	$\bar{x}$	Ss	Ortalama Sıra	U	p
Evet	265	22,09	7,056	224,26	24185	0,735
Hayır	186	22,23	7,144	228,47		

Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum Düzeylerine İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutum düzeylerine ilişkin tanımlayıcı istatistikler Tablo16’de verilmiştir. Tablo16’de $\bar{x}$ ortalama kinestetik zekâ puanını, Ss ise standart sapmasını göstermektedir.

Tablo16

Katılımcıların Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum Düzeylerine İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler

N	En Düşük	En Yüksek	$\bar{x}$	Ss
451	69	175	132,58	22,129

Katılımcıların cinsiyetlerine göre beden eğitimi dersine yönelik tutum düzeylerinin karşılaştırılması için Mann-Whitney testi yapılmıştır. Test sonuçları Tablo17’de sunulmuştur. Burada N örnek sayısını, $\bar{x}$ ortalama kinestetik zekâ puanını, Ss ise standart sapmasını, ortalama sıra ise kinestetik zekâ puanları sıralandığında ilgili grubun ortalama hangi sırada yer aldığını, U Mann-Whitney test değerini p ise olasılığı göstermektedir. Anlamlılık düzeyi 0,05 seçildiği ve p değeri (0,402) anlamlılık düzeyinden daha büyük olduğu için Mann-Whitney testinin H0 hipotezi olan eşit ortalamayı red edemiyoruz. Bu durumda katılımcıların cinsiyetine göre beden eğitimi dersine yönelik tutum düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark yoktur.

Tablo17

Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum Düzeylerinin Karşılaştırılması

Cinsiyet	N	$\bar{x}$	Ss	Ortalama Sıra	U	p
Erkek	333	132,0	22,615	222,94	18628	0,402
Kadın	118	134,2	20,702	234,64		

Katılımcıların yaş gruplarına göre beden eğitimi dersine yönelik tutum düzeylerinin karşılaştırılması için Kruskal-Wallis testi yapılmıştır. Test sonuçları Tablo 18’de sunulmuştur. Anlamlılık düzeyi 0,05 seçildiği ve p değeri (0,074) anlamlılık düzeyinden daha büyük olduğu için Kruskal-Wallis testinin H_0 hipotezi olan eşit ortalamayı red edemiyoruz. Bu durumda katılımcıların yaş gruplarına göre beden eğitimi dersine yönelik tutum düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark yoktur.

Tablo 18

Katılımcıların Yaş Gruplarına Göre Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum Düzeylerinin Karşılaştırılması

Yaş Grubu	N	$\bar{x}$	Ss	Ortalama Sıra	χ^2	p
14 yaş ve altı	190	132,46	21,062	224,38	5,219	0,074
15-16 yaş arası	193	134,45	23,169	238,06		
17 yaş ve üzeri	68	127,59	21,539	196,28		

Katılımcıların okul türlerine göre beden eğitimi dersine yönelik tutum düzeylerinin karşılaştırılması için Mann-Whitney testi yapılmıştır. Test sonuçları

Tablo 19’de sunulmuştur. Anlamlılık düzeyi 0,05 seçildiği ve p değeri (0,715) anlamlılık düzeyinden daha büyük olduğu için Mann-Whitney testinin H_0 hipotezi olan eşit ortalamayı red edemiyoruz. Bu durumda katılımcıların okudukları okul türlerine göre beden eğitimi dersine yönelik tutum düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark yoktur.

Tablo 19

Katılımcıların Okul Türlerine Göre Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum Düzeylerinin Karşılaştırılması

Okul Türü	N	$\bar{x}$	Ss	Ortalama Sıra	U	p
Ortaokul	253	132,86	22,319	227,98	24545	0,715
Lise	198	132,21	21,935	223,46		

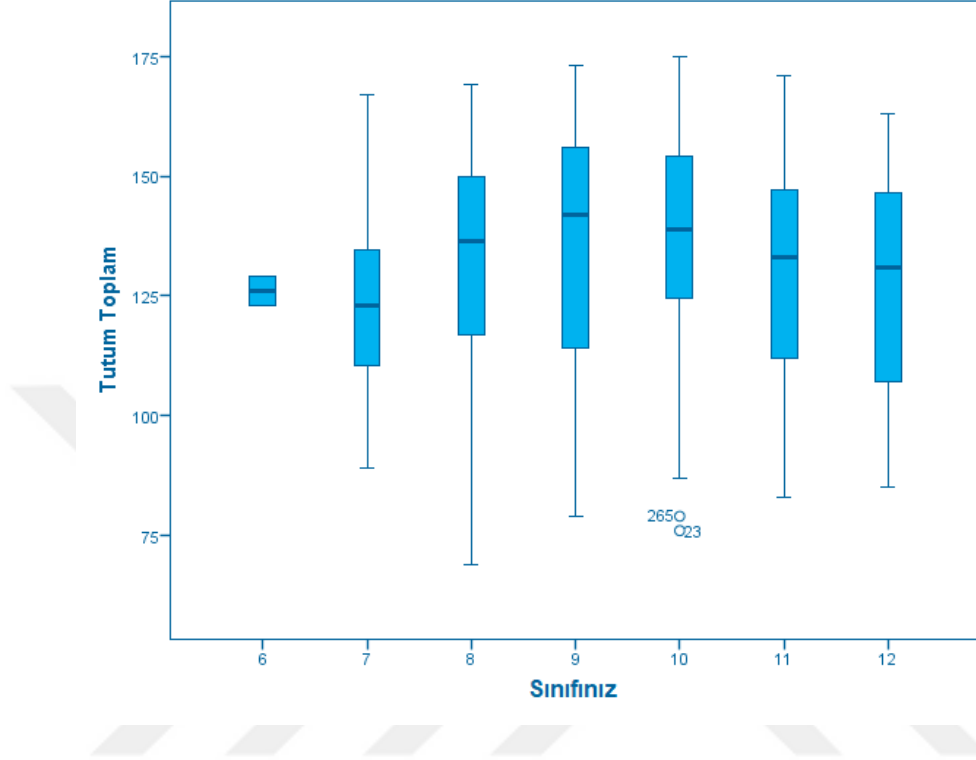
Katılımcıların sınıflarına göre beden eğitimi dersine yönelik tutum düzeylerinin karşılaştırılması için Kruskal-Wallis testi yapılmıştır. Test sonuçları Tablo 20’de sunulmuştur. Anlamlılık düzeyi 0,05 seçildiği ve p değeri (0,015) anlamlılık düzeyinden daha küçük olduğu için Kruskal-Wallis testinin H0 hipotezi olan eşit ortalamayı red ediyoruz. Bu durumda katılımcıların sınıflarına göre beden eğitimi dersine yönelik tutum düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır.

Tablo 20

Katılımcıların Sınıflarına Göre Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum Düzeylerinin Karşılaştırılması

Sınıf	N	$\bar{x}$	Ss	Ortalama Sıra	χ^2	p
6	2	126,0	4,243	175	15,723	0,015
7	63	125,51	18,864	180,12		
8	96	133,92	21,647	233,99		
9	126	135,74	23,339	246,38		
10	83	135,13	22,388	242,37		
11	45	131,09	22,076	216,21		
12	36	126,64	21,752	190,97		

Sınıflara göre beden eğitimi dersine yönelik tutum değişkeni incelendiğinde 6. Sınıf öğrencilerinin ayrıştığı (Şekil 6) ama örnek büyüklüğünün 2 (Tablo 20) olması sebebiyle 6. sınıflar gruplama dışında tutulmuştur.

Şekil 6. Sınıflara göre beden eğitimi dersine yönelik tutum düzeyi kutu grafiği.

Tablo 21

Katılımcıların Sınıflarına Göre Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutumlarının İkili Karşılaştırılması

		7	8	9	10	11	12
7	U	---	2292,5	2910	1825,5	1182	1064,5
	p	---	0,010 **	0,003 **	0,002 **	0,142	0,613
8	U	2292,5	---	5707,5	3825	1984	1395
	p	0,010 **	---	0,473	0,646	0,436	0,089
9	U	2910	5707,5	---	5039,5	2469	1694,5
	p	0,003 **	0,473	---	0,658	0,199	0,021 *
10	U	1825,5	3825	5039,5	---	1646,5	1148,5
	p	0,002 **	0,646	0,658	---	0,270	0,046 *
11	U	1182	1984	2469	1646,5	---	726,5
	p	0,142	0,436	0,199	0,27	---	0,427

12	U	1064,5	1395	1694,5	1148,5	726,5	---
	p	0,613	0,089	0,021 *	0,046 *	0,427	---

* 0,05 düzeyinde anlamlıdır, ** 0,01 düzeyinde anlamlıdır

Katılımcıların yer aldığı farklı sınıfların beden eğitimi etkisini ortaya çıkarmak için her sınıf ikilisine ayrı ayrı Mann-Whitney U testi uygulanmıştır. Elde edilen ikili kıyaslama sonuçları Tablo 21’de sunulmuştur.

Farklı sınıfların kinestetik zekâ açısından ikili karşılaştırmaları incelendiğinde, 7. ve 8. sınıflar arasında, 7. ve 9. sınıflar arasında, 7. ve 10. sınıflar arasında, 9. ve 12. sınıflar arasında ve 10. ve 12. sınıflar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklar olduğu görülmektedir. Farklı sınıfların ortalamaları dikkate alındığında;

- 8. sınıf öğrencilerinin 7. sınıf öğrencilerinden,
- 9. sınıf öğrencilerinin 7. sınıf öğrencilerinden,
- 10. sınıf öğrencilerinin 7. sınıf öğrencilerinden,
- 9. sınıf öğrencilerinin 12. sınıf öğrencilerinden
- 10. sınıf öğrencilerinin 12. sınıf öğrencilerinden

beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının daha olumlu oldukları görülmektedir.

Katılımcıların anne eğitim durumlarına göre beden eğitimi dersine yönelik tutum düzeylerinin karşılaştırılması için Kruskal-Wallis testi yapılmıştır. Test sonuçları Tablo 22’de sunulmuştur. Anlamlılık düzeyi 0,05 seçildiği ve p değeri (0,578) anlamlılık düzeyinden daha büyük olduğu için Kruskal-Wallis testinin H0 hipotezi olan eşit ortalamayı red edemiyoruz. Bu durumda katılımcıların anne eğitim durumlarına göre beden eğitimi dersine yönelik tutum düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark yoktur.

Tablo 22

Katılımcıların Anne Eğitim Durumlarına Göre Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum Düzeylerinin Karşılaştırılması

Anne Eğitim Durumu	N	$\bar{x}$	Ss	Ortalama Sıra	x^2	p
İlkokul	171	132,03	22,192	222,70		
Ortaokul	118	131,08	20,456	214,54	2,882	0,578
Lise	53	133,30	22,190	229,38		

Lisans	82	135,10	23,897	245,10
Lisansüstü	27	133,48	23,970	232,33

Katılımcıların baba eğitim durumlarına göre beden eğitimi dersine yönelik tutum düzeylerinin karşılaştırılması için Kruskal-Wallis testi yapılmıştır. Test sonuçları Tablo 23’de sunulmuştur. Anlamlılık düzeyi 0,05 seçildiği ve p değeri (0,277) anlamlılık düzeyinden daha büyük olduğu için Kruskal-Wallis testinin H0 hipotezi olan eşit ortalamayı red edemiyoruz. Bu durumda katılımcıların baba eğitim durumlarına göre beden eğitimi dersine yönelik tutum düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark yoktur.

Tablo 23

Katılımcıların Baba Eğitim Durumlarına Göre Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum Düzeylerinin Karşılaştırılması

Baba Eğitim Durumu	N	$\bar{x}$	Ss	Ortalama Sıra	x^2	p
İlkokul	91	133,19	22,877	230,02		
Ortaokul	121	130,66	20,890	212,90		
Lise	76	130,68	19,687	211,96	5,104	0,277
Lisans	108	135,86	22,808	247,40		
Lisansüstü	55	131,95	25,177	225,55		

Katılımcıların lisanslı spor yapma durumuna göre beden eğitimi dersine yönelik tutum düzeylerinin karşılaştırılması için Mann-Whitney testi yapılmıştır. Test sonuçları Tablo 24’de sunulmuştur. Anlamlılık düzeyi 0,05 seçildiği ve p değeri (0,208) anlamlılık düzeyinden daha büyük olduğu için Mann-Whitney testinin H0 hipotezi olan eşit ortalamayı red edemiyoruz. Bu durumda katılımcıların lisanslı spor yapma durumuna göre beden eğitimi dersine yönelik tutum düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark yoktur.

Tablo 24

Katılımcıların Lisanslı Spor Yapma Durumuna Göre Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum Düzeylerinin Karşılaştırılması

Lisanslı Spor Yapma	N	$\bar{x}$	Ss	Ortalama Sıra	U	p
---------------------	---	-----------	----	---------------	---	---

Evet	265	133,75	22,017	232,48	22929	0,208
Hayır	186	130,90	22,240	216,77		

Bedensel Zekâ Düzeyleri ile Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutumlarına İlişkin Bulgular

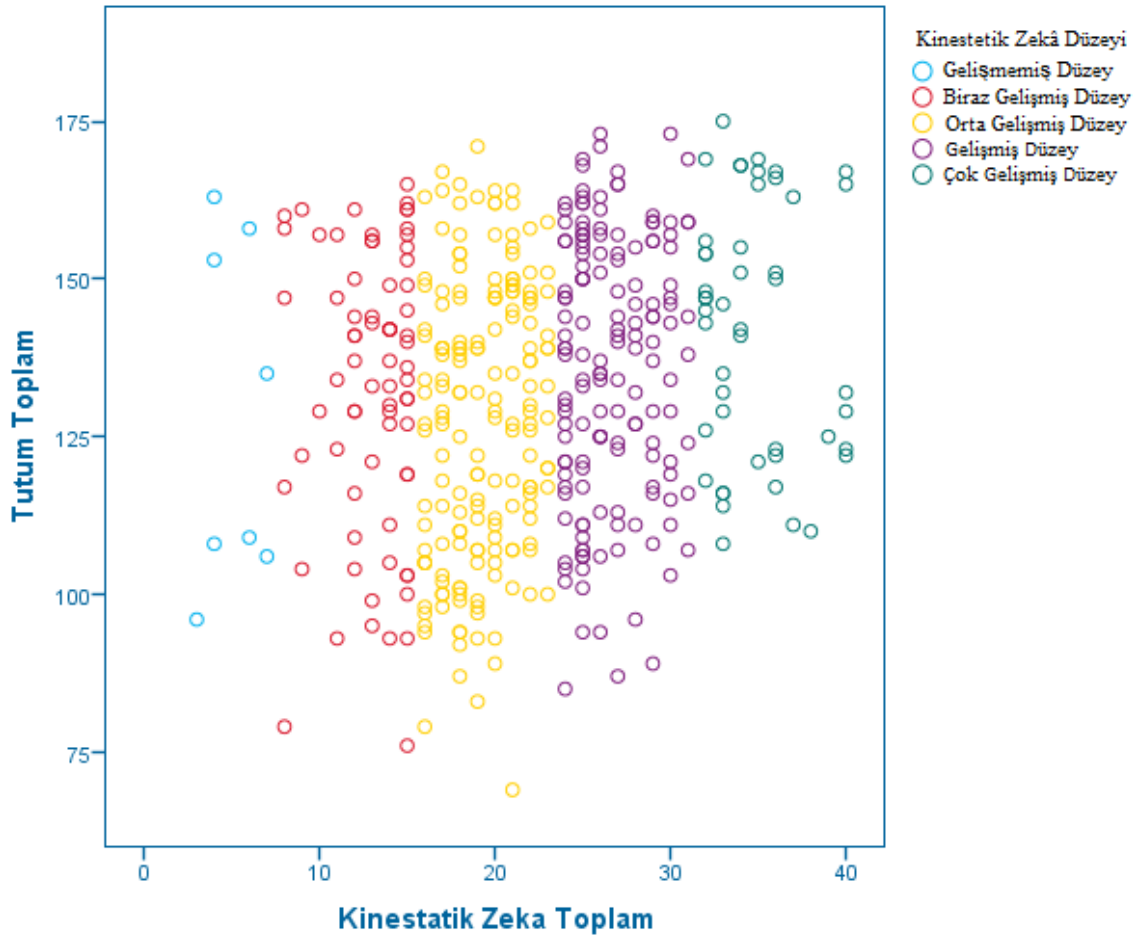
Katılımcıların bedensel/kinestetik zekâ düzeyleri ile beden eğitimi dersine yönelik tutumları arasındaki ilişkiyi tespit etmek amacıyla parametrik olmayan Kendall'ın Tau korelasyonu kullanılmıştır. Sonuçlar Tablo 25'de sunulmuştur. Elde edilen sonuçlara göre katılımcıların bedensel/kinestetik zekâ düzeyleri ile beden eğitimi dersine yönelik tutumları arasındaki korelasyon yok denilebilecek kadar zayıftır. Hesaplanan korelasyon katsayısı $p=0,05$ anlamlılık düzeyinde istatistiksel olarak anlamlıdır.

Tablo 25

Katılımcıların Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum Düzeyleri İle Kinestetik Zekâ Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Ölçüt	Değer
N	265
p	0,000
Kendall'ın Tau Korelasyonu	0,122

Katılımcıların kinestetik zekâ puanları ve düzeylerine göre beden eğitimi dersine yönelik tutum puanları Şekil 7'de sunulmuştur. Şekil 7'de de görüldüğü üzere her kinestetik zeka düzeyinde beden eğitimi dersine yönelik düşük, orta ve yüksek seviyede tutum puanları bulunmaktadır. Bu da Kendall'ın Tau korelasyonundaki sonucu görselleştirmekte, kinestetik zekâ düzeyi ile beden eğitimi dersine yönelik tutum arasında korelasyon bulunmamaktadır.

Şekil 7. Kinestetik zekâ puanlarına göre beden eğitimi dersine yönelik tutum düzeyi kutu grafiği.

Katılımcıların kinestetik zekâ düzeylerine göre beden eğitimi dersine yönelik tutum düzeylerinin karşılaştırılması için Kruskal-Wallis testi yapılmıştır. Test sonuçları Tablo 26’de sunulmuştur. Anlamlılık düzeyi 0,05 seçildiği ve p değeri (0,000) anlamlılık düzeyinden daha küçük olduğu için Kruskal-Wallis testinin H_0 hipotezi olan eşit ortalamayı red ediyoruz. Bu durumda katılımcıların kinestetik zekâ düzeylerine göre beden eğitimi dersine yönelik tutum düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır.

Farklı olan düzeyleri ortaya çıkarmak için her düzey ikilisine ayrı ayrı Mann-Whitney U testi uygulanmıştır. Elde edilen ikili kıyaslama sonuçları Tablo 27’de sunulmuştur.

Tablo 26

Katılımcıların Kinestetik Zekâ Düzeylerine Göre Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum Düzeylerinin Karşılaştırılması

Bedensel/Kinestetik Zekâ Düzeyi	N	$\bar{x}$	Ss	Ortalama Sıra	x^2	p
Gelişmemiş	8	128,50	26,902	205,50		
Biraz Gelişmiş	71	132,56	22,314	227,89		
Orta Gelişmiş	173	127,34	22,063	195,47	20,468	0,000
Gelişmiş	152	135,89	21,174	244,71		
Çok Gelişmiş	47	141,87	20,007	278,49		

Tablo 27

Katılımcıların Kinestetik Zekâ Düzeylerine Göre Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum Düzeylerinin Karşılaştırılması

		Gelişmemiş	Biraz Gelişmiş	Orta Gelişmiş	Gelişmiş	Çok Gelişmiş
Gelişmemiş	U	---	268	671	504.5	122.5
	p	---	0.795	0.885	0.418	0.118
Biraz Gelişmiş	U	268	---	5265	4999	1307.5
	p	0.795	---	0.08	0.376	0.047 *
Orta Gelişmiş	U	671	5265	---	10259.5	2569.5
	p	0.885	0.08	---	0.001 **	0 **
Gelişmiş	U	504.5	4999	10259.5	---	3027.5
	p	0.418	0.376	0.001 **	---	0.114
Çok Gelişmiş	U	122.5	1307.5	2569.5	3027.5	---
	p	0.118	0.047 *	0 **	0.114	---

* 0,05 düzeyinde anlamlıdır

** 0,01 düzeyinde anlamlıdır

Kinestetik zekâ düzeylerinin göre beden eğitimi dersine yönelik tutum açısından ikili karşılaştırmaları incelendiğinde, biraz gelişmiş düzey ile çok gelişmiş düzey arasında, orta gelişmiş düzey ile gelişmiş ve çok gelişmiş düzey arasında istatistiksel olarak anlamlı

farklar olduğu gör÷lmektedir. Kinestetik zekâ düzeylerinin ortalama sıralaması dikkate alındığında;

- Çok gelişmiş düzey katılımcıların biraz gelişmiş düzey katılımcılardan,
- Çok gelişmiş düzey katılımcılarınorta gelişmiş düzey katılımcılardan,
- Gelişmiş düzey katılımcılarınorta gelişmiş düzey katılımcılardan,

beden eğitimi dersine daha olumlu tutum sergiledikleri gör÷lmektedir.

BÖLÜM V

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırmada Irak/Erbil’de bulunan ortaokul ve lise öğrencilerinin bedensel / kinestetik zekâ düzeyleri ile beden eğitimi dersine yönelik tutumları arasındaki ilişki parametrik olmayan Kendall’ın Tau korelasyonu kullanılarak incelenmiştir. Yapılan inceleme sonucunda öğrencilerin bedensel zekâ düzeyleri ile beden eğitimi dersine yönelik tutum puanları arasında doğrusal bir korelasyon katsayısı (0,122) bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Yapılan istatistiksel analizler sonucunda katılımcıların cinsiyetine, yaş gruplarına, okudukları okul türlerine, anne eğitim durumlarına, baba eğitim durumlarına ve lisanslı spor yapma durumuna göre kinestetik zekâ düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir. Yapılan istatistiksel analiz sonucunda katılımcıların sadece sınıflarına göre kinestetik zekâ düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir ($p<0.05$).

Yapılan istatistiksel analiz sonucunda katılımcıların cinsiyetine, yaş gruplarına, okudukları okul türlerine, anne eğitim durumlarına, baba eğitim durumlarına ve lisanslı spor yapma durumuna göre beden eğitimi dersine yönelik tutum düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir. Yapılan istatistiksel analiz sonucunda katılımcıların sadece sınıflarına göre beden eğitimi dersine yönelik tutum düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir ($p<0.05$).

Bunun yanında katılımcıların bedensel zekâ düzeyleri ile beden eğitimi dersine yönelik tutum puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı doğrusal bir korelasyon bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tartışma ve Sonuç

Bu çalışmada öğrencilerin bedensel zekâ düzeyleri ile beden eğitimi dersine yönelik tutum puanları arasında doğrusal bir korelasyon katsayısı (0,122) bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen bu sonuç Hekim ve Saygılı (2016d)'nin üzerinde yaptığı, Hekim ve Saygılı (2016b)'nin, Hekim vd. (2016)'nin Türkiye'deki ortaokul öğrencileri ile yaptığı, Hatami (2017) İran'daki ortaokul öğrencileri ile yaptığı ve Cimilli (2017)'nin spor lisesi öğrencileri ile yaptığı çalışmaların aksi yönde bir sonuca ulaşmıştır. Bu çalışmaların korelasyon katsayıları incelendiğinde sırası ile 0,446; 0,318; 0,519; 0,464 ve 0,325 olduğu görülmektedir. Bu sonuçların da orta ve zayıf düzeyde pozitif korelasyon göstermesi nedeniyle bu çalışma sonucu literatürden bildirilenden çok daha zayıf pozitif korelasyon bulmasıyla kısmen literatürle paraleldir.

Yapılan istatistiksel analizler sonucunda katılımcıların cinsiyetine göre kinestetik zekâ düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir. Literatürde yer alan bir çalışma da bunu destekler niteliktedir (Hatami, 2017), ancak diğer bir çalışma ise farklı sonuçlara ulaşmıştır (Cimilli, 2017). Bu farklılığın çalışmaların yapıldığı yer (Türkiye, İran, Irak) ve katılanların sosyo-kültürel özelliklerinin farklı olmasından kaynaklanabileceği düşünülmektedir.

Yapılan istatistiksel analizler sonucunda katılımcıların yaş gruplarına göre kinestetik zekâ düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir. Literatürde yer alan diğer çalışma da bunu destekler niteliktedir (Cimilli, 2017).

Yapılan istatistiksel analizler sonucunda katılımcıların okudukları okul türlerine göre kinestetik zekâ düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir. Literatürde yer alan diğer çalışma da bunu destekler niteliktedir (Hatami, 2017).

Yapılan istatistiksel analizler sonucunda katılımcıların anne ve baba eğitim durumlarına göre kinestetik zekâ düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir. Literatürde anne ve baba eğitim düzeylerini dikkate alan diğer çalışmada da benzer sonuçlara ulaşılmıştır (Hatami, 2017).

Yapılan istatistiksel analizler sonucunda katılımcıların lisanslı spor yapma durumuna göre kinestetik zekâ düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir. Literatürde yer alan diğer çalışma da bunu destekler niteliktedir (Cimilli, 2017).

Yapılan istatistiksel analizler sonucunda katılımcıların sınıflarına göre kinestetik zekâ düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir. Literatürde yer alan diğer çalışma ise tam tersi sonuçlara ulaşmışlardır (Cimilli, 2017; Hatami, 2017; Hekim & Saygılı, 2016c, 2016b, 2016d). Bu farklılığın çalışmanın yapıldığı yer (Türkiye, İran, Irak) ve katılanların sosyo-kültürel özelliklerinin farklı olmasından kaynaklanabileceği düşünülmektedir.

Yapılan istatistiksel analizler sonucunda katılımcıların cinsiyetine göre beden eğitimi dersine yönelik tutum düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir. Literatürde yer alan çalışmalarda (Cimilli, 2017; Gülsoy vd., 2016; Hatami, 2017; Hekim & Saygılı, 2016b; Hekim vd., 2016, 2017; İslam, 2017; Kılıç & Çimen, 2018; Sivrikaya & Kılçık, 2018) bunu destekler niteliktedir. Sadece lise öğrencilerini üzerine yapılan iki çalışmada (Hekim & Tokgöz, 2017; Kılıç vd., 2018) cinsiyet değişkeninin önemli bir etken olduğu ve erkek öğrencilerin beden eğitimi dersi tutum puanlarının kız öğrencilerin puanlarından istatistiksel olarak anlamlı bir düzeyde yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu çalışmanın diğer çalışmalardan farklı olarak sadece lise öğrencilerine uygulanmasından kaynaklı bir farklılık olduğu söylenebilir.

Yapılan istatistiksel analizler sonucunda katılımcıların yaş gruplarına göre beden eğitimi dersine yönelik tutum düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir.. Literatürde yer alan diğer çalışmalar da bunu destekler niteliktedir (Cimilli, 2017; Doğan, 2011; Kangalgil vd., 2006; Zengin, 2013).

Yapılan istatistiksel analizler sonucunda katılımcıların okudukları okul türlerine göre beden eğitimi dersine yönelik tutum düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir. Literatürde yer alan çalışmalar da bunu destekler niteliktedir (Hatami, 2017; Kılıç vd., 2018)

Yapılan istatistiksel analizler sonucunda katılımcıların anne ve baba eğitim durumlarına göre beden eğitimi dersine yönelik tutum düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir. Literatürde anne ve baba eğitim düzeylerini dikkate alan diğer çalışmada benzer sonuçlara ulaşmıştır (Hatami, 2017).

Yapılan istatistiksel analizler sonucunda katılımcıların lisanslı spor yapma durumuna göre beden eğitimi dersine yönelik tutum düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir. Literatürde yer alan iki çalışmada bunu destekler niteliktedir (Hatami, 2017; Kılıç vd., 2018). Ancak diğer çalışmalar (Cimilli, 2017; Doğan, 2011; İmamoğlu, 2011; İslam, 2017; Zengin, 2013) farklı sonuç bildirmişlerdir. Bu farklılığın çalışmanın yapıldığı yer ve katılanların sosyo-kültürel özelliklerinin farklı olmasından kaynaklanabileceği düşünülmektedir.

Yapılan istatistiksel analizler sonucunda katılımcıların sınıflarına göre beden eğitimi dersine yönelik tutum düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir. Literatürde yer alan bir çalışmada bunu destekler niteliktedir (Sivrikaya & Kılçık, 2017). Ancak diğer çalışmalar (Cimilli, 2017; Hatami, 2017; Hekim & Saygılı, 2016c, 2016b; Hekim vd., 2017; İslam, 2017; Sivrikaya & Kılçık, 2018; Uluişik, 2015) farklı sonuç bildirmişlerdir. Bu farklılığın çalışmanın yapıldığı yer (Türkiye, İran, Irak) ve katılanların sosyo-kültürel özelliklerinin farklı olmasından kaynaklanabileceği düşünülmektedir.

Öneriler

Araştırmada elde edilen bulgu ve sonuçlar doğrultusunda aşağıdaki önerilerde bulunulabilir;

1. Bedensel/Kinestetik Zekâ Ölçeği Cronbach's Alpha değeri 0,626 olarak tespit edilmiştir. Bu değer diğer çalışmalarda belirtilen değerlerden daha düşük kaldığı için yeni bir Bedensel/Kinestetik Zekâ Ölçeği geliştirilmesi faydalı olacaktır. Buradaki temel problemin ölçeğin sadece 10 sorudan oluşması ve bu çalışmada istenilen düzeyde Bedensel/Kinestetik Zekâ seviyesini tespit etmemesidir.
2. Ortaokul ve lise öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarını ve bedensel zekâ düzeylerini etkileyen demografik değişkenlerin daha iyi tespit edilebilmesi için daha geniş örneklem grupları ile yeni araştırmalar yapılabilir.
3. Ortaokul ve lise öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarını ve bedensel zekâ düzeylerini etkileyen sınıf değişkeni üzerinde uygulanan programı ve eğitim sistemini de inceleyen daha ayrıntılı bir çalışma yapılabilir.

KAYNAKLAR

- Açak, M. (2006). *Beden Eğitimi Öğretmeninin El Kitabı* (1. bs). İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Ağaoğlu, S. A., Taşmektepligil, Y., Aksoy, Y., & Hazar, F. (2008). Yaz Spor Okullarına Katılan Gençlerin Yaş Gruplarına Göre Fiziksel ve Teknik Gelişimlerinin Analizi. *SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, IV(3), 159-166.
- Aksoydan, E., & Çakır, N. (2011). Adölesanların beslenme alışkanlıkları, fiziksel aktivite düzeyleri ve vücut kitle indekslerinin değerlendirilmesi. *Gülhane Tıp Dergisi*, 53, 264-270.
- Al-Abdilh, W. A., & Savaş, S. (2017). Genç Erkek Basketbolculara Farklı Tipte Uygulanan Dayanıklılık Antrenmanlarına Fizyolojik Tepkiler. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 22(1-4), 10-22.
- Aras, Ö. (2013). *İlköğretim Kurumları İkinci Kademedede Öğrenim Gören Öğrenci ve Görev Yapan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Görüş ve Tutumlarının İncelenmesi (Kars İli Örneği)* (Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Aslan, M. F., & Okumuş, Y. (2003). *Tenis ile ilgilenen Sporcuların Sosyo Ekonomik Özellikleri*. 36-42. Kocaeli.

- Aydoğdu, M. (2016). *Spor yapan bireylerin kinestetik zekâ algı düzeyleri ile Holland kişilik tipleri arasındaki ilişkinin araştırılması* (Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Baba, H. (2012). *Beden eğitimi ve spor yüksekokulundaki öğrencilerin kinestetik ve duygusal zekâlarının, iç-dış kontrol odaklarının akademik başarılarına etkisi* (Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Bal, E. (2010). *İlköğretim Okullarındaki Beden Eğitimi Dersinin Yapılmasında Karşılaşılan Yetersizliklerin Giderilmesinde Yönetici ve Öğretmenlerin Rolü* (Yüksek Lisans Tezi). Yeditepe Üniversitesi, İstanbul.
- Balyan, M., Balyan, K. Y., & Kiremitçi, O. (2012). Farklı Sportif Etkinliklerin İlköğretim 2. Kademe Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum, Sosyal Beceri ve Öz yeterlik Düzeylerine Etkileri. *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi*, 14(2), 196-201.
- Başaran, B. I. (2004). Etkili Öğrenme ve Çoklu Zekâ Kuramı: Bir İnceleme. *Ege Eğitim Dergisi*, 5, 7-15.
- Başer, S. A. (2009). *Öğretmen Niteliklerinin Beden Eğitimi Dersi Alan Öğrencilerin Bu Derse Karşı Olan Tutumlarına Etkisi* (Yüksek Lisans Tezi). Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.
- Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programı (Ortaokul 5-8. Sınıflar)*. (2018). Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı.
- Berkant, H. G., & Ekici, G. (2007). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Fen Öğretiminde Öğretmen Öz-Yeterlik İnanç Düzeyleri ile Zekâ Türleri Arasındaki İlişkinin

- Değerlendirilmesi. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16(1), 113-132.
- Biro, A., & Teele, S. (2002). Multiple Intelligences Inventory. Geliş tarihi 15 Mart 2019, gönderen <http://www.angelfire.com/va/gkerns/revisedteele.html>
- Cengiz, Ş. Ş., & Pulur, A. (2008). 12 haftalık futbol eğitiminin 8-10 yaş grubu çocukların bedensel-kinestetik ve müzik zekâ gelişimi üzerine etkisi. *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 2(3), 165-173.
- Cimilli, V. (2017). *Spor Lisesi Öğrencilerinde Bedensel / Kinestetik Zekâ İle Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi: İstanbul İli Örneği* (Yüksek Lisans Tezi). Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
- Çelik, Z., & Pulur, A. (2011). Ortaöğretim Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spora İlişkin Tutumları. *VAN/YYÜ Eğitim Fakültesi Dergisi, Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğrt. Kongresi Özel Sayısı*, 115-121.
- Çoban, B., & Ünveren, A. (2007). *Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi*. Ankara: Nobel Yayıncılık
- Doğan, N. (2011). *Niğde İlinde Bulunan Farklı Statüdeki Liselerde Eğitim Gören Öğrencilerin Beden Eğitimi Dersine Karşı Tutumları ve Fiziksel Uygunluk Düzeylerinin Araştırılması* (Yüksek Lisans Tezi). Niğde Üniversitesi, Niğde.
- Ekici, S., Bayrakdar, A., & Hacıcaferoğlu, B. (2010). Lise Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersi Tutumlarının Değerlendirilmesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 8(1), 829-839.
- Erkuş, A. (1998). Goleman'ın duygusal zekâ görüşünün psikometrik açıdan eleştirisi ve dinamik etkileşimsel model önerisi. *Türk Psikoloji Yazıları Dergisi*, 1(1), 31-40.

- Erturan, A. G., & Göde, O. (2008). İlköğretim dördüncü sınıf öğrencilerinin bedensel/kinestetik zekâ erişilerinin cinsiyet ve spor yapma durumlarına göre karşılaştırılması. *Hacettepe Spor Bilimleri Dergisi*, 19(1), 23-34.
- Gardner, H. (1993). *Multiple Intelligences* (C. 7). Basic Books.
- Gardner, H. (2011). *Frames of Mind: The Theory of Multiple Intelligences* (3. bs). New York: Basic Books.
- Güllü, M. (2007). *Ortaöğretim Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının Araştırılması* (Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Güllü, M., Cengiz, Ş. Ş., Öztaşyonar, Y., & Kaplan, B. (2016). Ortaokul Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlişkin Tutumlarının Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi (Şanlıurfa İli Örneği). *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 1(2), 49-61.
- Güllü, M., & Güçlü, M. (2009). Ortaöğretim Öğrencileri İçin Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği Geliştirilmesi. *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3(2), 138-151.
- Gülsoy, H. T., Hekim, M., & Saygılı, G. (2016). İlkokul öğrencilerinin sınıf, cinsiyet ve kinestetik zekâ değişkenlerine göre beden eğitimi dersine yaklaşımlarının incelenmesi. *XV. Uluslararası Katılımlı Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu Tam Metin Bildiri Kitabı*, 71-76. Muğla: Muğla Sıtkı Kocaman Üniversitesi.
- Güney, N., Aytan, T., & Gün, M. (2010). İlköğretim II. Kademe Türkçe Programı ile Çoklu Zekâ Kuramının Örtüşme Düzeyi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3(12), 213-229.

- Gürçay, D., & Eryılmaz, A. (2002). Lise 1. Sınıf Öğrencilerinin Çoklu Zeka Alanlarının Tespiti ve Fizik Eğitimi Üzerine Etkileri. *V. Ulusal Fen Bilimleri Ve Matematik Eğitimi Kongresi Bildiri Kitabı, ODTÜ*, 114-118. ODTÜ, Ankara: ODTÜ.
- Gürçay, D., & Eryılmaz, A. (2005). Çoklu Zekâ Alanlarına Dayalı Öğretimin Öğrencilerin Fizik Başarısına Etkisi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29, 103-109.
- Gürel, E., & Tat, M. (2010). Çoklu Zekâ Kuramı: Tekli Zekâ Anlayışından Çoklu Zekâ Yaklaşımına. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3(11), 336-356.
- Hatami, O. (2017). *Orta öğretim öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine karşı tutumları ile kinestetik zekaları arasındaki ilişki (İran örneği)* (Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Heidemann, M., Mølgaard, C., Husby, S., Schou, A. J., Klakk, H., Møller, N. C., ... Wedderkopp, N. (2013). The intensity of physical activity influences bone mineral accrual in childhood: the childhood health, activity and motor performance school (the CHAMPS) study, Denmark. *BMC Pediatrics*, 13(32), 1-9.
- Hekim, M. (2015, Mayıs 21). *Çocuk Gelişimi ve Eğitiminde Beden Eğitimi Derslerinin Yeri ve Önemi*. Program adı: VII. Uluslararası Eğitim Araştırmaları Kongresi, Muğla.
- Hekim, M., & Saygılı, G. (2016a). Ortaokul öğrencilerinin cinsiyet ve bedensel zekâ düzeylerine göre beden eğitimi dersine yaklaşımlarının incelenmesi. *XV. Uluslararası Katılımlı Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu Tam Metin Bildiri Kitabı*, 66-70. Muğla: Muğla Sıtkı Kocaman Üniversitesi.

Hekim, M., & Saygılı, G. (2016b, Mayıs 5). *Ortaokul öğrencilerinin sınıf, cinsiyet ve kinestetik zekâ değişkenlerine göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının incelenmesi (Tarsus ilçesi örneği)*. 2345-2350. Çanakkale: Çanakkale 18 Mart Üniversitesi.

Hekim, M., & Saygılı, G. (2016c, Mayıs 5). *Ortaokul öğrencilerinin sınıf, cinsiyet ve kinestetik zekâ değişkenlerine göre beden eğitimi dersine yaklaşımlarının incelenmesi (Tarsus ilçesi örneği)*. 2338-2344. Çanakkale: Çanakkale 18 Mart Üniversitesi.

Hekim, M., & Saygılı, G. (2016d, Mayıs 5). *Ortaöğretim öğrencilerinin cinsiyet ve sınıf değişkenlerine kinestetik zekâ düzeylerinin ve beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının incelenmesi (Burdur ili örneği)*. 2371-2376. Çanakkale: Çanakkale 18 Mart Üniversitesi.

Hekim, M., Saygılı, G., & Gülsoy, H. T. (2016). Ortaokul öğrencilerinin bedensel zekâ ve cinsiyet değişkenlerine göre beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının incelenmesi (Isparta ili örneği). *XV. Uluslararası Katılımlı Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu Tam Metin Bildiri Kitabı*, 60-65. Muğla: Muğla Sıtkı Kocaman Üniversitesi.

Hekim, M., & Tokgöz, M. (2017). Lise Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutumlarının Cinsiyet Değişkenine Göre İncelenmesi (Burdur Örneği). *Uluslararası Spor Bilimleri Dergisi*, 3(1), 11-16.

Hekim, M., Tokgöz, M., & Yüksel, Y. (2017). Ortaokul Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutumlarının Sınıf ve Cinsiyet Değişkenlerine Göre İncelenmesi (Burdur Örneği). *Uluslararası Multidisipliner Akademik Araştırmalar Dergisi*, 4(2), 104-111.

- Hünük, D. (2006). *Ankara İli Merkez İlçelerindeki İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının Sınıf Düzeyi, Öğrenci Cinsiyeti, Öğretmen Cinsiyeti ve Spora Aktif Katılımları Açısından Karşılaştırılması* (Yüksek Lisans Tezi). Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- İmamoğlu, C. (2011). *Aktif Olarak Spor Yapan Ve Yapmayan Lise Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine Karşı Tutumlarının Karşılaştırılması* (Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- İnceoğlu, M. (2010). *Tutum, Algı, İletişim*. İstanbul: Beykent Üniversitesi Yayınevi.
- İslam, A. (2017). Yükseköğretim Öğrencilerinde Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum Algılarının İncelenmesi (Ordu Üniversitesi Örneği). *The Journal of Academic Social Science Studies*, 63, 487-497. <https://doi.org/10.9761/JASSS7421>
- Kangalgil, M., Hünük, D., & Demirhan, G. (2006). İlköğretim, Lise ve Üniversite Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spora İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılması. *Hacettepe Spor Bilimleri Dergisi*, 17(2), 48-57.
- Kaya, H. B., Karakaş, G., & Gizdem, S. (2015). Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin bedensel/ kinestetik zekâsı ile akademik başarılarının incelenmesi. *CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 10(1), 66-74.
- Keskin, N., Öncü, E., & Kılıç, S. K. (2016). Ortaokul Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum ve Öz-Yeterlikleri. *Ankara Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Spormetre Dergisi*, 41(1), 93-107.
- Kılıç, T., & Çimen, P. N. (2018). Ortaokul ve Lise Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersine Karşı Tutumlarının İncelenmesi. *Akdeniz Spor Bilimleri Dergisi*, 1(1), 1-13.

- Kılıç, T., Uğurlu, A., & Cenik, D. (2018). Lise Birinci Sınıf Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Dersine Karşı Tutumlarının İncelenmesi. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 3(2), 13-23. <https://doi.org/10.31680/gaunjss.410742>
- Kırcı, G., Gültekin, O., & Vatansever, Ş. (2003). *Tenisçilerin, Atletlerin ve Sedanterlerin Somatotip ve Vücut Yağ Yüzdelerinin Karşılaştırılması*. Program adı: Raket Sporları Sempozyumu, Kocaeli.
- Kuru, E. (2001). Kinestetik Zeka ve Beden Eğitimi. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(2), 217-229.
- Küçük, V., & Koç, H. (2004). Psiko-Sosyal Gelişim Süreci İçerisinde İnsan ve Spor İlişkisi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10, 131-141.
- Nebioğlu, D. (2006). *Beden Eğitimi Dersi Genel Esasları ve Planlaması Denetimi Beden Eğitimi* (2. bs). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Onay, C. (2008). *Çoklu zekâ kuramına göre oyunla eğitim* (2. bs). Nobel Yayın Dağıtım.
- Özgüven, İ. E. (2014). *Psikolojik Testler* (12. bs). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Özkan, H. H. (2008). Çoklu Zekâ Kuramı ve Eğitim Programı Öğeleri İlişkisi. *e-Journal of New World Sciences Academy*, 3(2), 332-344.
- Özkan, R. (2011). *Genel lise ve imam hatip lisesi öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarının karşılaştırılması* (Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Saban, A. (2002). *Çoklu Zeka Teorisi ve Eğitim* (5. bs). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Shedd, K. M., Hanson, K. B., Alekel, D. L., Schiferl, D. J., Hanson, L. N., & Van-Loan, M. D. (2007). Quantifying Leisure Physical Activity and Its Relation to Bone

Density and Strength. *Med Sci Sports Exerc.*
<https://doi.org/10.1249/mss.0b013e318155a7fe>

Sivrikaya, Ö., & Kılçık, M. (2017). İlköğretim Okulları 2. Kademe Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlişkin Tutumlarının Belirlenmesi (Düzce Örneği). *CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 12(1), 1-15.

Sivrikaya, Ö., & Kılçık, M. (2018). Farklı İllerdeki Ortaokul Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine Karşı Tutumlarının Ölçülmesi. *Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi*, 9(3), 162-173. <https://doi.org/10.17155/omuspd.399584>

Soyuer, F., Ünal, D., & Elmalı, F. (2010). Normal ağırlıklı ve obez üniversite öğrencilerinde fiziksel aktivite. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 7(2), 862-872.

Sritara, C., Thakkestian, A., Ongphiphadhanakul, B., Pornsuriyasak, P., Warodomwichit, D., Akrawichien, T., ... Sritara, P. (2015). Work- and travel-related physical activity and alcohol consumption: relationship with bone mineral density and calcaneal quantitative ultrasonometry. *Journal of Clinical Densitometry: Assessment & Management of Musculoskeletal Health*, 18(1), 37-43.

Şahin, M., Yetim, A. A., & Çelik, A. (2012). Psikolojik sağlamlığın gelişiminde koruyucu bir faktör olarak spor ve fiziksel aktivite. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 5(8), 373-380.

Temiz, N. (2013). *Çoklu Zekâ Kuramı Okulda ve Sınıfta*. Ankara: Nobel Yayıncılık

Tunç, E. (2008). II. Sınıf Öğrencilerinin Sahip Oldukları Çoklu Zekâ Alanlarıyla Devam Ettikleri Lise Türü, Alan ve Cinsiyet Arasındaki İlişki. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, (17), 108-130.

- Uluişik, V. (2015). Ortaöğretim Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutumlarının Sınıf ve Cinsiyet Değişkenlerine Göre İncelenmesi. *Uluslararası Multidisipliner Akademik Araştırmalar Dergisi*, 2(3), 45-53.
- Uysal, E. (2004). *Yedinci ve Onuncu Sınıf Öğrencilerinin Kendilerini Değerlendirmesiyle Bulunan Çoklu Zeka Boyutları ve Fen veya Fizik Başarıları Arasındaki İlişkiler* (Yüksek Lisans Tezi). ODTÜ, Ankara.
- Uysal, E., & Eryılmaz, A. (2006). Yedinci Ve Onuncu Sınıf Öğrencilerinin Kendini Değerlendirmesiyle Bulunan Çoklu Zeka Boyutları Üzerine Bir Çalışma. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (30), 230-239.
- Ünlü, H., & Aydos, L. (2007). Öğretmen Görüşlerine Göre; Beden Eğitimi Derslerinde Öğretmenlerin ve Öğrencilerin Tercih Ettikleri Öğretim Yöntemleri. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(2), 71-81.
- Vural, B. (2004). *Öğrenci Merkezli Eğitim ve Çoklu Zeka* (1. bs). İstanbul: Hayat Yayınları.
- Yazıcı, N. A., Kalkavan, A., & Özdilek, Ç. (2016). Üniversite Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Öğretimi Dersine İlişkin Tutumlarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *International Journal of Science Culture and Sport*, Özel Sayı(2), 404-411. <https://doi.org/10.14486/IntJSCS566>
- Yıldız, M. (2015). *Beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümü öğrencilerinin bedensel/kinestetik zekâ, duygusal zekâ ve sosyal destek algı düzeylerinin incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Muğla.

- Yılmaz, G., & Fer, S. (2003). Çok Yönlü Zeka Alanlarına Göre Düzenlenen Öğretim Etkinliklerine İlişkin Öğrencilerin Görüşleri ve Başarıları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25(1), 235-245.
- Zengin, S. (2013). *Çocuk ve Gençlik Merkezlerinde Hizmet Alan 12-18 Yaş Arası Erkek Çocukların Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlişkin Tutum Düzeyleri ile Benlik Saygılarının İncelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Sakarya Üniversitesi, Sakarya.
- Zengin, S., Hekim, M., & Hekim, H. (2016). Ortaokul ve Lise Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutumlarının Cinsiyet ve Öğrenim Kademesi Değişkenine Göre İncelenmesi. *Journal of Human Sciences*, 13(2), 3242-3251. <https://doi.org/10.14687/jhs.v13i2.3944>

Ek 1. Kişisel Bilgi Formu

Sayın Katılımcı;

Ölçeklerdeki hiçbir soruyu boş bırakmadan objektif olarak cevaplandırmanız çalışmaya önemli katkılar sağlayacaktır. **Vereceğiniz cevapların üçüncü kişilerle kesinlikle paylaşılmayacağını belirtir**, çalışmaya sağladığınız katkılardan dolayı şimdiden teşekkür ederiz.

Dilzar M. SALEM

dilzarselim@hotmail.com

1. Cinsiyetiniz? Kadın () Erkek ()

2. Yaşınız?

3. Okulunuz? Ortaokul () Lise ()

4. Sınıf Düzeyiniz ? 5. Sınıf () 6. Sınıf () 7. Sınıf () 8. Sınıf () 9. Sınıf () 10. Sınıf ()

11. Sınıf () 12. Sınıf ()

5. Anne Eğitim Durumunuz? İlkokul () Ortaokul () Lise () Lisans ()

Lisansüstü ()

6. Baba Eğitim Durumunuz? İlkokul () Ortaokul () Lise () Lisans ()

Lisansüstü ()

7. Lisanslı Olarak Spor Yapıyor musunuz? Evet () Hayır ()

Ek 2. Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği

Aşağıda beden eğitimi dersi ile ilgili cümleler bulunmaktadır. Hercümleyidikkatliceokuduktansonra cümledekiifadeyenedüzeydekatluyorsanız,ocevapseçeneğini(X)işaretleyiniz. Cevap seçenekleri arasında doğru ya da yanlış cevap yoktur. Cevap verirken de sadece haftalık ders programınız dâhilindeki beden eğitimi derslerini göz önünde bulundurunuz. Lütfen hiçbir soruyu boşbırakmayınız.					
	Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle katılıyorum
1. Beden eğitimi derslerini sabırsızlıkla beklerim.					
2. Beden eğitimi derslerinde kendimi zinde hissederim.					
3. Beden eğitimi dersini gereksiz bir ders olarak görüyorum.					
4. Beden eğitimi ders aktivitelerinde iyi duruş alışkanlığı kazanıyorum.					
5. Beden eğitimi derslerinde karşılaştığımız spor dallarının (voleybol, futbol vs.) saha ölçüleri, araç ve gereçleri ile ilgili bilgiler ilgimi çekiyor.					
6. Beden eğitimi dersinde karşılaştığımız spor dalları ile ilgili temel becerileri (parmak pas, vs) öğrenmekten					
7. Beden eğitimi dersleri sayesinde sporun sağlığa ne kadar yararlı olduğunu anlıyorum.					
8. Beden eğitimi derslerinde öğrendiğim becerileri okul dışı aktivitelerde de uyguluyorum.					
9. Beden eğitimi derslerinde temel sağlık kuralları ile ilgili bilgilerim artıyor.					
10. Beden eğitimi ders etkinlikleri az iletişim kurduğum sınıf arkadaşlarımla iletişimimizi artırıyor.					
11. Beden eğitimi ders ekinlikleri yakın olduğum arkadaşlarımla samimiyetimizi daha da güçlendiriyor.					
12. Beden eğitimi ders aktiviteleri kendime güven duymamı sağlıyor.					
13. Beden eğitimi ders aktivitelerinde arkadaşlarımla dostça oynuyorum.					
14. Beden eğitimi derslerinin, günlük hayatın düzenine ve kurallarına uymayı kolaylaştırdığını düşünüyorum.					

15. Beden eğitimi dersine katılmaktan zevk duyuyorum.					
16. Beden eğitimi dersleri sınıf içi etkileşimimizi artırıyor.					
17. Beden eğitimi dersinde bir şey öğrenmediğimi düşünüyorum.					
18. Haftalık beden eğitimi ders saat sayısı daha fazla olmalıdır.					
19. Beden eğitimi derslerinde genellikle eşofmanlarımızı giyinip hiçbir şey yapmadan tekrar çıkartıyoruz.					
20. Beden eğitimi dersinde öğrendiğimiz bilgi, beceriler ve aktivitelerin ileriki hayatımızda hiç işimize yaramayacağını düşünüyorum.					
21. Beden eğitimi ders aktiviteleri fiziksel gelişime katkı sağladığını düşünüyorum.					
22. Beden eğitimi derslerinde rahatlayıp gevşiyorum.					
23. Beden eğitimi dersleri sayesinde spor dallarını daha iyi tanıdığımı düşünüyorum.					
24. Beden eğitimi dersi yaramaz ve tembel öğrencilerin dersidir.					
25. Beden eğitimi dersi okul programlarından çıkartılmalıdır.					
26. Beden eğitimi ders aktivitelerine katılmak istemiyorum.					
27. Beden eğitimi dersleri sayesinde yeteneklerimin farkına varıyorum.					
28. Beden eğitimi ders aktiviteleri sayesinde sağlığımı daha iyi koruyorum.					
29. Üniversiteye giriş sınav kaygısı varken beden eğitimi dersine katılmak beni rahatsız ediyor.					
30. Beden eğitimi derslerinde çoğunlukla gereksiz bilgi ve beceriler öğreniyoruz.					
31. Beden eğitimi dersleri insanı okul dışında da egzersiz ve spor yapmaya teşvik ediyor.					
32. Beden eğitimi derslerinde sinir, kas ve eklem koordinasyonumuzu geliştirici hareketler yapıyoruz.					
33. Beden eğitimi ders aktiviteleri sayesinde zararlı alışkanlıklardan uzak duruyorum.					
34. Beden eğitimi ders etkinliklerine sadece yüksek not almak için katılıyorum.					
35. Beden eğitimi ders aktiviteleri öğrencileri okul kurallarını çiğnemeye teşvik ediyor.					

Ek 3. Bedensel /Kinestetik Zekâ Ölçeği

BEDENSEL / KİNESTETİK ZEKÂ ÖLÇEĞİ	Bana Hiç Uygun Değil	Bana Çok Az Uygun	Bana Kısmen Uygun	Bana Oldukça Uygun	Bana Tamamen Uygun
Koşmayı, atlamayı ve güreşmeyi çok severim.					
Oturduğum yerde duramam, kımıldanırım.					
Düşüncelerimi mimik-davranışlarla rahat ifade ederim.					
Bir şeyi okumak yerine yaparak öğrenmeyi severim.					
Merak ettiğim şeyleri elime alarak incelemek isterim.					
Boş vakitlerimi dışarıda geçirmek isterim.					
Arkadaşarımla fiziksel oyunlar oynamayı severim.					
El becerilerim gelişmiştir.					
Sorunlarımı anlatırken vücut hareketlerini kullanırım.					
İnsanlara ve eşyalara dokunmaktan hoşlanırım.					

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Soyadı, Adı	SALEM, Dilzar
Uyruğu	Irak Cumhuriyeti
Doğum tarihi ve yeri	16/11/1984, Erbil
Medeni hali	Evli
Telefon	009647504153873
Faks	
E-posta	Dilzarselim@hotmail.com

Eğitim Derecesi	Okul/Program	Mezuniyet Yılı
Lise	Aske Kalak Meslek Lisesi	2007
Üniversite	Gazi Üniversitesi/ BESYO	2014
Yüksek Lisans	Gazi Üniversitesi	-

İş Deneyimi, Yıl	Çalıştığı Yer	Görev
3 Yıl	Bilkent Koleji/Erbil	Beden Eğitimi Öğretmeni
2019 -	Türkmen Eğitim Merkezi	Erbil Temsilcisi
2019 -	Doğuş İlköğretim Okulu	Beden Eğitimi Öğretmeni

Yabancı Dil	Arapça, Kürtçe, İngilizce
-------------	---------------------------

GAZİLİ OLMAK AYRICALIKTIR..